

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การผลิตและการตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 86 ราย ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตกล้วยไข่

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตกล้วยไข่ของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 3 สภาพการตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะการผลิตและการตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกร

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตกล้วยไข่

1.1 สภาพทางสังคมของเกษตรกรผู้ผลิตกล้วยไข่ในจังหวัดกำแพงเพชร

สภาพทางสังคมของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกทั้งหมดในครัวเรือน การมีตำแหน่งทางสังคม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายละเอียดดังนี้ (ตามตารางที่ 4.1-4.2)

1.1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร

1) เพศ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ผลิตกล้วยไข่ที่ให้ข้อมูลร้อยละ 59.3 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 40.7 เป็นเพศชาย

2) อายุ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 65.1 มีอายุระหว่าง 41–60 ปี รองลงมาร้อยละ 22.1 มีอายุระหว่าง 61 ปี หรือมากกว่า และร้อยละ 12.8 มีอายุระหว่าง 40 ปี หรือน้อยกว่า โดยเกษตรกรมีอายุต่ำสุด 27 ปี สูงสุด 76 ปี อายุเฉลี่ยของเกษตรกร 51.86 ปี

3) ระดับการศึกษา จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 79.1 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 8.1 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. ร้อยละ 4.7 จบอนุปริญญา หรือ ปวส. เท่ากันกับ อื่นๆ (ไม่ได้เรียนหนังสือ) และร้อยละ 3.5 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น

4) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 54.7 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนอยู่ระหว่าง 4 - 6 คน รองลงมาร้อยละ 36.0 มีสมาชิก 3 คน หรือน้อยกว่า และร้อยละ 9.3 มีสมาชิก 7 คน หรือมากกว่า โดยครัวเรือนเกษตรกรมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่ำสุดจำนวน 2 คน สูงสุดจำนวน 13 คน เฉลี่ย 4.28 คน

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร

n = 86		
ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	35	40.7
หญิง	51	59.3
อายุ		
40 ปี หรือน้อยกว่า	11	12.8
41 – 60 ปี	56	65.1
61 ปี หรือมากกว่า	19	22.1
ค่าต่ำสุด 27 ค่าเฉลี่ย 52.14		
ค่าสูงสุด 76 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.50		
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	68	79.1
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	3.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	7	8.1
อนุปริญญา หรือ ปวส.	4	4.7
อื่นๆ (ไม่ได้เรียนหนังสือ)	4	4.7
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
3 คน หรือน้อยกว่า	31	36.0
4 – 6 คน	47	54.7
7 คน หรือมากกว่า	8	9.3
ค่าต่ำสุด 2 ค่าเฉลี่ย 4.28		
ค่าสูงสุด 13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.88		

1.1.2 สถานภาพทางสังคมของเกษตรกร

1) การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพการเกษตร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 84.9 เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพการเกษตร มีเพียงร้อยละ 15.1 ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 58.1 เป็นสมาชิกกลุ่มผู้ปลูกกล้วยไข่ รองลงมาร้อยละ 48.8 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส. ร้อยละ 11.6 กลุ่มเกษตรกรทำไร่ ร้อยละ 8.1 กลุ่มสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 7.0 กลุ่มเกษตรกรทำนา และร้อยละ 4.7 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ตามลำดับ

2) การมีตำแหน่งทางสังคม จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 75.6 ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 24.4 มีตำแหน่งทางสังคม ซึ่งร้อยละ 12.8 เป็นกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/กรรมการหมู่บ้าน รองลงมาร้อยละ 10.5 อื่นๆ (อสม./อปพร./อาสาสมัครต่างๆ) ร้อยละ 5.8 เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น(ส.อบต.) มีเพียงร้อยละ 2.3 ที่เป็นอาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ 4.2 สถานภาพทางสังคมของเกษตรกร

n = 86		
ข้อมูลครัวเรือนเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพการเกษตร		
ไม่เป็น	13	15.1
เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	73	84.9
กลุ่มผู้ปลูกกล้วยไข่	50	58.1
กลุ่มเกษตรกรทำนา	6	7.0
กลุ่มเกษตรกรทำไร่	10	11.6
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	4	4.7
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	7	8.1
กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.	42	48.8
การมีตำแหน่งทางสังคม		
ไม่มี	65	75.6
มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	21	24.4
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/กรรมการหมู่บ้าน	11	12.8
สมาชิกสภาท้องถิ่น (ส.อบต.)	5	5.8
อาสาสมัครเกษตร	2	2.9
อื่นๆ (อสม., อปพร., อาสาสมัครต่างๆ)	9	10.5

1.2 สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ผลิตกล้วยไข่ในจังหวัดกำแพงเพชร

สภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ได้แก่ การประกอบอาชีพของสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานทางการเกษตร ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร ลักษณะการถือครองที่ดิน รายได้ภาคการเกษตรต่อปี รายได้นอกภาคการเกษตรต่อปี รายได้ทั้งหมดของครัวเรือนต่อปี รายจ่ายภาคการเกษตรต่อปี สภาพหนี้สินของเกษตรกร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายละเอียดดังนี้ (ตามตารางที่ 4.3–4.9)

1.2.1 การประกอบอาชีพของครัวเรือนเกษตรกร

1) การประกอบอาชีพของสมาชิกในครัวเรือน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรทั้งหมด ประกอบอาชีพการเกษตร รองลงมาร้อยละ 30.2 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 9.3 รับจ้างทางการเกษตร ร้อยละ 5.8 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และร้อยละ 4.7 ค้าขาย ตามลำดับ

2) จำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีร้อยละ 67.4 มีแรงงาน 2 คน ร้อยละ 17.4 มีแรงงาน 3 คน ร้อยละ 9.3 มีแรงงาน 1 คน ร้อยละ 5.8 มี มีแรงงาน 4 คน หรือมากกว่า โดยมีจำนวนต่ำสุด 1 คน สูงสุด 5 คน เฉลี่ย 2.23 คน

ตารางที่ 4.3 การประกอบอาชีพของครัวเรือนเกษตรกร

n = 86		
การประกอบอาชีพของครัวเรือนเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การประกอบอาชีพของสมาชิกในครัวเรือน		
ประกอบอาชีพการเกษตร	86	100.0
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	5.8
ค้าขาย	4	4.7
รับจ้างทางการเกษตร	8	9.3
รับจ้างทั่วไป	26	30.2
จำนวนแรงงานทางการเกษตรในครัวเรือน		
1 คน	8	9.3
2 คน	58	67.4
3 คน	15	17.4
4 คน หรือมากกว่า	5	5.8
ค่าต่ำสุด 1	ค่าเฉลี่ย 2.23	
ค่าสูงสุด 5	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79	

1.2.2 พื้นที่ทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร

1) ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 44.2 มีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 10 ไร่ หรือน้อยกว่า รองลงมาร้อยละ 29.1 มีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 31 ไร่ หรือมากกว่า ร้อยละ 15.1 มีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 11 – 20 ไร่ และร้อยละ 11.6 มีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 21 – 30 ไร่ เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรต่ำสุด จำนวน 1 ไร่ สูงสุด จำนวน 117 ไร่ เกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 22.94 ไร่

2) ลักษณะการถือครองที่ดิน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 91.9 มีที่ดินเป็นของตนเอง เกษตรกรมีที่ดินต่ำสุด จำนวน 1 ไร่ สูงสุด จำนวน 67 ไร่ เฉลี่ย จำนวน 18.10 ไร่ รองลงมาร้อยละ 41.9 เช่าที่ทำการเกษตร ต่ำสุด จำนวน 2 ไร่ สูงสุด จำนวน 100 ไร่ เฉลี่ย จำนวน 17.83 ไร่ และร้อยละ 9.3 ทำฟรี ต่ำสุด จำนวน 2 ไร่ สูงสุด จำนวน 22 ไร่ เฉลี่ย จำนวน 10.38 ไร่

ตารางที่ 4.4 พื้นที่ทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร

n = 86

พื้นที่ทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)		
10 ไร่ หรือน้อยกว่า	38	44.2
11 - 20 ไร่	33	15.1
21 – 30 ไร่	10	11.6
31 ไร่ หรือมากกว่า	25	29.1
ค่าต่ำสุด 1 ค่าเฉลี่ย 22.94		
ค่าสูงสุด 117 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 23.11		
ลักษณะการถือครองพื้นที่การเกษตร		
พื้นที่ของตนเอง (ไร่)	79	91.9
10 ไร่ หรือน้อยกว่า	45	52.3
11 - 20 ไร่	10	11.6
21 – 30 ไร่	11	12.8
31 ไร่ หรือมากกว่า	13	15.1
ค่าต่ำสุด 1 ค่าเฉลี่ย 15.80		
ค่าสูงสุด 67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 15.50		

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n = 86

พื้นที่ทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เข้าพื้นที่ทำการเกษตร		36	41.9
10 ไร่ หรือน้อยกว่า		17	19.8
11 - 20 ไร่		10	11.6
21 - 30 ไร่		6	7.0
31 ไร่ หรือมากกว่า		3	3.5
ค่าต่ำสุด	2	ค่าเฉลี่ย	17.83
ค่าสูงสุด	100	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	18.14
ทำฟรี		8	9.3
10 ไร่ หรือน้อยกว่า		4	4.7
11 - 20 ไร่		3	3.5
21 ไร่ หรือมากกว่า		1	1.2
ค่าต่ำสุด	2	ค่าเฉลี่ย	10.38
ค่าสูงสุด	22	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	8.68

1.2.3 รายได้จากการเกษตรของครัวเรือน (ต่อปี) จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 52.3 มีรายได้จากการเกษตรของครัวเรือนระหว่าง 100,001-500,000 บาท รองลงมาร้อยละ 36.0 มีรายได้ระหว่าง 100,000 บาท หรือน้อยกว่า และร้อยละ 11.6 มีรายได้ระหว่าง 500,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีรายได้จากการเกษตรของครัวเรือนต่ำสุด 20,000 บาท สูงสุด 1,204,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 249,161.05 บาท ซึ่งสามารถแยกได้เป็นรายได้ตามกิจกรรม ดังนี้

1) รายได้จากการทำนา จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 30.2 มีรายได้จากการเกษตรจากการทำนา ซึ่งร้อยละ 12.8 มีรายได้ระหว่าง 100,000 บาท หรือน้อยกว่า ร้อยละ 10.5 มีรายได้ระหว่าง 100,001-200,000 บาท และร้อยละ 7.0 มีรายได้ระหว่าง ระหว่าง 200,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีรายได้จากการเกษตรของครัวเรือนจากการทำนา ต่ำสุด 30,000 บาท สูงสุด 600,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 176,000.00 บาท

2) รายได้จากการทำไร่ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 53.5 มีรายได้จากการเกษตรจากการทำไร่ ซึ่งร้อยละ 25.6 มีรายได้ระหว่าง 100,000 บาท หรือน้อยกว่า ร้อยละ 16.8 มีรายได้ระหว่าง 200,001 บาท หรือมากกว่า และร้อยละ 11.6 มีรายได้ 100,001-200,000 บาท

โดยมีรายได้จากการเกษตรของครัวเรือนจากการทำไร่ ต่ำสุด 20,000 บาท สูงสุด 1,000,000 บาท
เฉลี่ยครัวเรือนละ 198,000.00 บาท

3) รายได้จากการทำสวนกล้วยไข่ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรทั้งหมดมี
รายได้จากการทำสวนกล้วยไข่ ร้อยละ 37.2 มีรายได้ระหว่าง 40,001 – 80,000 บาท ร้อยละ 32.6
มีรายได้ระหว่าง 40,000 บาท หรือน้อยกว่า ร้อยละ 30.2 มีรายได้ระหว่าง 80,001 บาท หรือมากกว่า
โดยมีรายได้จากการเกษตรของครัวเรือนจากการทำสวนกล้วยไข่ ต่ำสุด 15,000 บาท สูงสุด
300,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 77,300.00 บาท

4) รายได้จากการทำพืชสวนอื่น(ไม้ผลชนิดต่างๆ) จากการศึกษาพบว่า
เกษตรกรร้อยละ 10.5 มีรายได้จากการทำพืชสวนอื่น เช่น มะนาว มะม่วง มะปราง และไม้ผลสวนผสม
ซึ่งร้อยละ 3.5 เท่ากัน มีรายได้ระหว่าง 10,000 บาท หรือน้อยกว่า, มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 50,000
บาท และมีรายได้ระหว่าง 50,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีรายได้จากการเกษตรของครัวเรือนจาก
การทำพืชสวนอื่น ต่ำสุด 6,000 บาท สูงสุด 380,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 73,111.11 บาท

5) รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 4.8 มี
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีรายได้ 12,000 บาท, 20,000 บาท, 50,000 บาท และ 100,000 บาท
ตามลำดับ โดยมีรายได้จากการเกษตรของครัวเรือนจากการเลี้ยงสัตว์ ต่ำสุด 12,000 บาท สูงสุด
100,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 45,500.00 บาท

6) รายได้จากการทำการเกษตรอื่นๆ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ
3.6 มีรายได้จากการทำการเกษตรอื่นๆ ซึ่งร้อยละ 1.2 เท่ากัน มีรายได้ 10,000 บาท, 100,000 บาท
และ 150,000 บาท ตามลำดับ โดยมีรายได้จากการเกษตรของครัวเรือนจากการทำการเกษตรอื่น
ต่ำสุด 10,000 บาท สูงสุด 150,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 86,666.67 บาท

ตารางที่ 4.5 รายได้จากการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร

n = 86

รายได้ของครัวเรือนเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้จากการเกษตรของครัวเรือน		
100,000 บาท หรือน้อยกว่า	31	36.0
100,001 – 500,000 บาท	45	52.3
500,001 บาท หรือมากกว่า	10	11.6

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 86

รายได้ของครัวเรือนเกษตรกร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค่าต่ำสุด	20,000	ค่าเฉลี่ย	249,161.05
ค่าสูงสุด	1,204,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	231,175.51
รายได้จากการทำนา		26	30.2
100,000 บาท หรือน้อยกว่า		11	12.8
100,001 – 200,000 บาท		9	10.5
200,001 บาท หรือมากกว่า		6	7.0
ค่าต่ำสุด	30,000	ค่าเฉลี่ย	176,000.00
ค่าสูงสุด	600,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	125,100.00
รายได้จากการทำไร่		46	53.5
100,000 บาท หรือน้อยกว่า		22	25.6
100,001 – 200,000 บาท		10	11.6
200,001 บาท หรือมากกว่า		14	16.3
ค่าต่ำสุด	20,000	ค่าเฉลี่ย	198,000.00
ค่าสูงสุด	1,000,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	213,500.00
รายได้จากการทำสวนกล้วยไม้		86	100
40,000 บาท หรือน้อยกว่า		28	32.6
40,001 – 80,000 บาท		32	37.2
80,001 หรือมากกว่า		26	30.2
ค่าต่ำสุด	15,000	ค่าเฉลี่ย	77,300.00
ค่าสูงสุด	300,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	57,490.00
รายได้จากพืชสวนอื่น		9	10.5
10,000 บาท หรือน้อยกว่า		3	3.5
10,001 – 50,000 บาท		3	3.5
50,001 บาท หรือมากกว่า		3	3.5
ค่าต่ำสุด	6,000	ค่าเฉลี่ย	73,111.11
ค่าสูงสุด	380,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	121,200.00

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

n = 86

รายได้ของครัวเรือนเกษตรกร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้จากการเลี้ยงสัตว์		4	4.8
12,000 บาท		1	1.2
20,000 บาท		1	1.2
50,000 บาท		1	1.2
100,000 บาท		1	1.2
ค่าต่ำสุด 12,000	ค่าเฉลี่ย	45,500.00	
ค่าสูงสุด 100,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	39,850.00	
รายได้จากการเกษตรอื่นๆ		3	3.6
10,000 บาท		1	1.2
100,000 บาท		1	1.2
150,000 บาท		1	1.2
ค่าต่ำสุด 10,000	ค่าเฉลี่ย	86,666.67	
ค่าสูงสุด 150,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	70,945.99	

1.2.4 รายได้นอกภาคการเกษตร (ต่อปี) จากการศึกษาพบว่า เกษตรกร ร้อยละ 80.2 มีรายได้นอกภาคการเกษตร ซึ่งร้อยละ 46.5 มีรายได้อยู่ในช่วงระหว่าง 40,000 บาท หรือน้อยกว่า ร้อยละ 20.9 มีรายได้ช่วงระหว่าง 80,000 บาท หรือมากกว่า และร้อยละ 12.8 มีรายได้ช่วงระหว่าง 40,001 – 80,000 บาท โดยมีรายได้นอกภาคการเกษตรต่ำสุด 3,000 บาท สูงสุด 300,000 บาท เฉลี่ย 56,477.68 บาท สามารถแยกเป็นรายได้นอกภาคการเกษตรตามกิจกรรม ดังนี้

1) รายได้จากเงินเดือน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 34.9 มีรายได้นอกภาคการเกษตรจากเงินเดือน รวมถึงเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งร้อยละ 22.1 มีรายได้ระหว่าง 40,000 บาท หรือน้อยกว่า ร้อยละ 11.6 มีรายได้ระหว่าง 80,001 บาท หรือมากกว่า และร้อยละ 1.2 มีรายได้ระหว่าง 40,001 – 80,000 บาท โดยมีรายได้นอกภาคการเกษตรจากเงินเดือน ต่ำสุด 7,200 บาท สูงสุด 300,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 72,230.00 บาท

2) รายได้จากการค้าขาย จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 9.3 มีรายได้นอกภาคการเกษตรจากการค้าขาย ซึ่งร้อยละ 4.7 มีรายได้ระหว่าง 50,001 – 100,000 บาท ร้อยละ 2.3 เท่ากัน มีรายได้ระหว่าง 50,000 บาท หรือน้อยกว่า กับ มีรายได้ระหว่าง 100,001 บาท หรือ

มากกว่า โดยมีรายได้นอกภาคการเกษตรของครัวเรือนจากการค้าขาย ต่ำสุด 30,000 บาท สูงสุด 180,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 96,200.00 บาท

3) รายได้จากการรับจ้าง จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 41.9 มีรายได้นอกภาคการเกษตรจากการรับจ้าง ซึ่งร้อยละ 29.1 มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 50,000 บาท ร้อยละ 7.0 มีรายได้ระหว่าง 50,001 บาท หรือมากกว่า และร้อยละ 5.8 มีรายได้ระหว่าง 10,000 บาท หรือน้อยกว่า โดยมีรายได้นอกภาคการเกษตรของครัวเรือนจากการรับจ้าง ต่ำสุด 10,000 บาท สูงสุด 150,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 35,500.00 บาท

4) รายได้อื่นๆ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 5.8 มีรายได้นอกภาคการเกษตรอื่น คือ รายได้จากบุตร-หลานส่งมาให้ใช้ ซึ่งร้อยละ 2.3 เท่ากัน มีรายได้ระหว่าง 10,000 บาท หรือน้อยกว่า กับ มีรายได้ระหว่าง 10,001 – 50,000 บาท และร้อยละ 1.2 มีรายได้ระหว่าง 50,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีรายได้นอกภาคการเกษตรอื่นๆ ต่ำสุด 3,000 บาท สูงสุด 80,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 31,800.00 บาท

ตารางที่ 4.6 รายได้นอกภาคการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร

			n = 86
รายได้ของครัวเรือนเกษตรกร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้นอกภาคการเกษตร		69	80.2
40,000 บาท หรือน้อยกว่า		40	46.5
40,001 – 80,000 บาท		11	12.8
80,001 หรือมากกว่า		18	20.9
ค่าต่ำสุด	3,000	ค่าเฉลี่ย	56,477.68
ค่าสูงสุด	300,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	59,960.90
เงินเดือน		30	34.9
40,000 บาท หรือน้อยกว่า		19	22.1
40,001 – 80,000 บาท		1	1.2
80,001 หรือมากกว่า		10	11.6
ค่าต่ำสุด	7,200	ค่าเฉลี่ย	56,300.00
ค่าสูงสุด	300,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	72,230.00

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

n = 86

รายได้ของครัวเรือนเกษตรกร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค้าขาย		8	9.3
50,000 บาท หรือน้อยกว่า		2	2.3
50,001 – 100,000 บาท		4	4.7
100,001 หรือมากกว่า		2	2.3
ค่าต่ำสุด	30,000	ค่าเฉลี่ย	96,200.00
ค่าสูงสุด	180,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	50,410.00
รับจ้าง		36	41.9
10,000 บาท หรือน้อยกว่า		5	5.8
10,001 – 50,000 บาท		25	29.1
50,001 หรือมากกว่า		6	7.0
ค่าต่ำสุด	10,000	ค่าเฉลี่ย	35,500.00
ค่าสูงสุด	150,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	30,780.00
อื่น ๆ (ลูกหลานส่งให้)		5	5.8
10,000 บาท หรือน้อยกว่า		2	2.3
10,001 – 50,000 บาท		2	2.3
50,001 บาท หรือมากกว่า		1	1.2
ค่าต่ำสุด	3,000	ค่าเฉลี่ย	31,800.00
ค่าสูงสุด	80,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	31,940.57

1.2.5 รายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือนเกษตรกร (ต่อปี)

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 61.6 มีรายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 100,001-500,000 บาท รองลงมาร้อยละ 19.8 มีรายได้ระหว่าง 100,000 บาท หรือน้อยกว่า และร้อยละ 18.6 มีรายได้ระหว่าง 500,001 หรือมากกว่า โดยมีรายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือน ต่ำสุด 40,000 บาท สูงสุด 1,504,000 บาท เฉลี่ย 294,474.53 บาท

ตารางที่ 4.7 รายได้รวมทั้งหมดของครัวเรือนเกษตรกร

n = 86

รายได้ของครัวเรือนเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน		
100,000 บาท หรือน้อยกว่า	17	19.8
100,001 – 500,000 บาท	53	61.6
500,001 หรือมากกว่า	16	18.6
ค่าต่ำสุด 40,000	ค่าเฉลี่ย 294,474.53	
ค่าสูงสุด 1,504,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 241,234.75	

1.2.6 รายจ่ายภาคการเกษตรของครัวเรือน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ

58.2 มีรายจ่ายภาคการเกษตรของครัวเรือนอยู่ระหว่าง 100,000 บาท หรือน้อยกว่า รองลงมาร้อยละ 30.2 มีรายจ่ายระหว่าง 100,001 - 300,000 บาท และร้อยละ 11.6 มีรายจ่ายระหว่าง 300,001 หรือมากกว่า โดยมีรายจ่ายภาคการเกษตรของครัวเรือน ต่ำสุด 2,820 บาท สูงสุด 428,250 บาท เฉลี่ย 108,608.59 บาท ซึ่งสามารถแยกได้เป็นรายจ่ายตามกิจกรรม ดังนี้

1) รายจ่ายจากการทำนา จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 30.2 มี

รายจ่ายภาคการเกษตรจากการทำนา ซึ่งร้อยละ 12.8 มีรายจ่าย 50,001 - 100,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 11.6 มีรายจ่ายระหว่าง 50,000 บาท หรือน้อยกว่า และร้อยละ 5.8 มีรายจ่ายระหว่าง 100,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีรายจ่ายภาคการเกษตรของครัวเรือนจากการทำนา ต่ำสุด 10,000 บาท สูงสุด 240,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 78,423.08 บาท

2) รายจ่ายจากการทำไร่ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 53.5

มีรายจ่ายภาคการเกษตรจากการทำไร่ ซึ่งร้อยละ 25.5 มีรายจ่ายระหว่าง 50,000 บาท หรือน้อยกว่า รองลงมา ร้อยละ 16.3 มีรายจ่ายระหว่าง 100,001 บาท หรือมากกว่า และร้อยละ 11.6 มีรายจ่ายระหว่าง 50,001 - 100,000 บาท โดยมีรายจ่ายภาคการเกษตรของครัวเรือนจากการทำไร่ ต่ำสุด 5,000 บาท สูงสุด 420,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 91,900.00 บาท

3) รายจ่ายจากการทำสวนกล้วยไม้ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรทั้งหมดมี

รายได้จากการทำสวนกล้วยไม้ ร้อยละ 47.7 มีรายจ่ายระหว่าง 20,000 บาท หรือน้อยกว่า รองลงมา ร้อยละ 30.2 มีรายจ่ายระหว่าง 20,000 - 40,000 บาท และร้อยละ 22.1 มีรายจ่ายระหว่าง 40,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีรายจ่ายภาคการเกษตรของครัวเรือนจากการทำสวนกล้วยไม้ ต่ำสุด 2,200 บาท สูงสุด 160,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 30,289.99 บาท

4) รายจ่ายจากการทำพืชสวนอื่น(ไม้ผลชนิดต่างๆ) จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 10.5 มีรายจ่ายจากการทำพืชสวนอื่น เช่น มะนาว มะม่วง มะปราง และไม้ผลสวนผสม ซึ่งร้อยละ 7 มีรายจ่ายระหว่าง 10,000 บาท หรือน้อยกว่า ร้อยละ 2.3 มีรายจ่ายระหว่าง 10,001 – 50,000 บาท และร้อยละ 1.2 มีรายจ่ายระหว่าง 50,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีรายจ่ายภาคการเกษตรของครัวเรือนจากการทำพืชสวนอื่น ต่ำสุด 2,000 บาท สูงสุด 250,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 39,888.89 บาท

5) รายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 4.8 มีรายจ่ายจากการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีรายจ่าย 3,000 บาท, 7,000 บาท, 30,000 บาท และ 40,000 บาท ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายภาคการเกษตรของครัวเรือนจากการเลี้ยงสัตว์ ต่ำสุด 3,000 บาท สูงสุด 40,000 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 20,000.00 บาท

6) รายจ่ายจากการทำการเกษตรอื่นๆ จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 3.6 มีรายจ่ายจากการทำการเกษตรอื่นๆ ได้แก่ การปลูกผัก มีรายจ่าย 1,000 บาท, 9,600 บาท และ 20,800 บาท ตามลำดับ โดยมีรายจ่ายภาคการเกษตรของครัวเรือนจากการทำการเกษตรอื่น ต่ำสุด 1,000 บาท สูงสุด 20,800 บาท เฉลี่ยครัวเรือนละ 10,466.67 บาท

ตารางที่ 4.8 รายจ่ายภาคการเกษตรของครัวเรือนเกษตรกร

			n = 86
รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
รายจ่ายภาคการเกษตรของครัวเรือน (บาท)			
100,000 บาท หรือน้อยกว่า	50	58.2	
100,001 – 300,000 บาท	26	30.2	
300,001 บาท หรือมากกว่า	10	11.6	
ค่าต่ำสุด 2,820	ค่าเฉลี่ย	108,608.59 บาท	
ค่าสูงสุด 428,250	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	106,842.62 บาท	
ทำนา	26	30.2	
50,000 หรือน้อยกว่า	10	11.6	
50,001 – 100,000	11	12.8	
100,001 หรือมากกว่า	5	5.8	
ค่าต่ำสุด 10,000	ค่าเฉลี่ย	78,423.08	
ค่าสูงสุด 240,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	53,090.00	

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 86

รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำไร่		46	53.5
50,000 หรือน้อยกว่า		22	25.5
50,001 – 100,000		10	11.6
100,001 หรือมากกว่า		14	16.3
ค่าต่ำสุด	5,000	ค่าเฉลี่ย	91,900.00
ค่าสูงสุด	420,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	97,040.00
ทำสวนกล้วยไข่		86	100
20,000 หรือน้อยกว่า		41	47.7
20,001 – 40,000		26	30.2
40,001 หรือมากกว่า		19	22.1
ค่าต่ำสุด	2,200	ค่าเฉลี่ย	30,290.00
ค่าสูงสุด	160,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	27,310.19
ทำพืชสวนอื่น		9	10.5
10,000 หรือน้อยกว่า		6	7.0
10,001 – 50,000		2	2.3
50,001 หรือมากกว่า		1	1.2
ค่าต่ำสุด	2,000	ค่าเฉลี่ย	39,888.89
ค่าสูงสุด	250,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	80,209.79
เลี้ยงสัตว์		4	4.8
3,000 บาท		1	1.2
7,000 บาท		1	1.2
30,000 บาท		1	1.2
40,000 บาท		1	1.2
ค่าต่ำสุด	3,000	ค่าเฉลี่ย	20,000.00
ค่าสูงสุด	40,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	17,869.90

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

n = 86

รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำการเกษตรอื่นๆ		3	3.6
1,000 บาท		1	1.2
9,600 บาท		1	1.2
20,800 บาท		1	1.2
ค่าต่ำสุด 1,000	ค่าเฉลี่ย 10,466.67		
ค่าสูงสุด 20,800	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9,928.41		

1.2.7 สภาพหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกร จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรร้อยละ 76.7 มีภาระหนี้สิน และร้อยละ 23.3 ไม่มีหนี้สิน โดยร้อยละ 38.4 มีหนี้สินอยู่ระหว่าง 100,001-500,000 บาท ร้อยละ 31.4 มีหนี้สินอยู่ระหว่าง 100,000 บาท หรือน้อยกว่า และร้อยละ 7.0 มีหนี้สินอยู่ระหว่าง 500,001 บาท หรือมากกว่า มีหนี้สินต่ำสุด 10,000 บาท สูงสุด 1,500,000 บาท เฉลี่ยมีหนี้สินครัวเรือนละ 249,000.00 บาท ซึ่งแยกเป็นประเภทของหนี้สิน คือ ร้อยละ 73.3 เป็นหนี้ในระบบ มีหนี้สินต่ำสุด 10,000 บาท สูงสุด 1,500,000 บาท เฉลี่ย 236,476.20 บาท และร้อยละ 18.6 เป็นหนี้นอกระบบ มีหนี้สินต่ำสุด 10,000 บาท สูงสุด 600,000 บาท เฉลี่ย 97,857.00 บาท

ตารางที่ 4.9 สภาพหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกร

n = 86

สภาพหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานะหนี้สิน			
ไม่มีหนี้สิน		20	23.3
มีหนี้สิน		66	76.7
100,000 หรือ น้อยกว่า		27	31.4
100,001 – 500,000		33	38.4
500,001 หรือมากกว่า		6	7.0
ค่าต่ำสุด 10,000	ค่าเฉลี่ย 191,441.86		
ค่าสูงสุด 1,500,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 250,374.38		

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

n = 86

สภาพหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
หนี้ในระบบ		63	73.3
100,000 หรือน้อยกว่า		26	30.3
100,001 – 300,000		24	27.9
300,001 หรือมากกว่า		13	15.1
ค่าต่ำสุด	10,000	ค่าเฉลี่ย	236,476.20
ค่าสูงสุด	1,500,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	241,200.00
หนี้นอกระบบ		16	18.6
50,000 หรือน้อยกว่า		9	10.5
50,001 – 100,000		4	4.6
100,001 หรือมากกว่า		3	3.5
ค่าต่ำสุด	10,000	ค่าเฉลี่ย	97,857.00
ค่าสูงสุด	600,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	144,400.00

ตอนที่ 2 สภาพการผลิตกล้วยไข่ของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร

2.1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการผลิตกล้วยไข่ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตกล้วยไข่ของเกษตรกร ด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับ ประสบการณ์ในการปลูกกล้วยไข่ วัตถุประสงค์ของการปลูก แหล่งความรู้ด้านการผลิตกล้วยไข่ที่ได้รับ ขนาดพื้นที่ปลูก การจ้างแรงงานเพื่อช่วยในการผลิตกล้วยไข่ และแหล่งเงินทุนที่ใช้ในการผลิต รายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.10)

2.1.1 ประสบการณ์ปลูกกล้วยไข่ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 46.5 มีประสบการณ์ปลูกกล้วยไข่อยู่ระหว่าง 10 ปี หรือน้อยกว่า ร้อยละ 43.9 มีประสบการณ์ปลูกกล้วยไข่อยู่ระหว่าง 11-20 ปี และร้อยละ 8.6 มีประสบการณ์ปลูกกล้วยไข่อยู่ระหว่าง 21 ปี หรือมากกว่า โดยเกษตรกรมีประสบการณ์ปลูกกล้วยไข่ต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 50 ปี เฉลี่ย 15.70 ปี

2.1.2 วัตถุประสงค์ของการปลูกกล้วยไข่ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 55.8 ปลูกกล้วยไข่เป็นอาชีพหลัก และร้อยละ 44.2 ปลูกกล้วยไข่เป็นอาชีพเสริม

2.1.3 แหล่งความรู้ด้านการผลิตกล้วยไข่ที่ได้รับ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 69.8 ได้รับความรู้ในการผลิตกล้วยไข่จากเกษตรกรผู้นำ/เพื่อนบ้าน ร้อยละ 50.0 จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 31.4 จากญาติพี่น้อง ร้อยละ 12.8 จากแหล่งอื่นๆ (บรรพบุรุษ/พ่อค้าแม่ค้า) ร้อยละ 8.1 เท่ากัน ระหว่างได้รับความรู้จากรายขายปืยขายยากับศึกษาดูงาน/อบรม ร้อยละ 5.8 จากวิทยุ/โทรทัศน์ และร้อยละ 3.5 จากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ตามลำดับ

2.1.4 ขนาดพื้นที่ปลูกกล้วยไข่ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 72.1 มีพื้นที่ปลูกกล้วยไข่อยู่ระหว่าง 5 ไร่ หรือน้อยกว่า ร้อยละ 20.9 มีพื้นที่ปลูกกล้วยไข่อยู่ระหว่าง 6-10 ไร่ และร้อยละ 7.0 มีพื้นที่ปลูกกล้วยไข่อยู่ระหว่าง 11 ไร่ หรือมากกว่า โดยมีพื้นที่ปลูกกล้วยไข่ต่ำสุด 0.50 ไร่ (2 งาน) สูงสุด 22 ไร่ เฉลี่ย 5.48 ไร่

2.1.5 การจ้างแรงงานเพื่อช่วยในการผลิตกล้วยไข่ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 64.0 จ้างแรงงานรายวัน ร้อยละ 34.9 ไม่จ้างแรงงาน และร้อยละ 1.2 จ้างแรงงานประจำ

2.1.6 แหล่งเงินทุนที่นำมาใช้ในการผลิตกล้วยไข่ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 62.8 ใช้ทุนส่วนตัว ร้อยละ 52.3 กู้ยืม ธกส./สหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 27.9 กู้ยืมกลุ่มเกษตรกร/กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 4.7 กู้ยืมจากบริษัทปุ๋ย-ยา/พ่อค้าแม่ค้า และร้อยละ 1.2 จากแหล่งอื่นๆ(ญาติพี่น้อง)

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการผลิตกล้วยไข่ของเกษตรกร

			n = 86
ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการผลิตกล้วยไข่		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์ปลูกกล้วยไข่ (ปี)			
10 ปี หรือน้อยกว่า		40	46.5
11 – 20 ปี		30	34.9
21 ปี หรือมากกว่า		16	9.2
ค่าต่ำสุด	1	ค่าเฉลี่ย	15.56
ค่าสูงสุด	50	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	11.42
วัตถุประสงค์ของการปลูกกล้วยไข่			
อาชีพหลัก		48	55.8
อาชีพเสริม		38	44.2

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

n = 86

ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการผลิตกล้วยไข่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งความรู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
วิทยุ/โทรทัศน์	5	5.8
สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ	3	3.5
เกษตรกรผู้นำ/เพื่อนบ้าน	60	69.8
ญาติพี่น้อง	27	31.4
ร้านขายปุ๋ยขายยา	7	8.1
ศึกษาดูงาน/อบรม	7	8.1
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	43	50.0
อื่นๆ (บรรพบุรุษ, พ่อค้าแม่ค้า)	11	12.8
ขนาดพื้นที่ปลูกกล้วยไข่ (ไร่)		
5 ไร่ หรือน้อยกว่า	62	72.1
6 – 10 ไร่	18	20.9
11 ไร่ หรือมากกว่า	6	7.0
ค่าต่ำสุด 0.50 ค่าเฉลี่ย 5.48		
ค่าสูงสุด 22.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.05		
การจ้างแรงงานเพื่อช่วยในการผลิต		
ไม่จ้าง	30	34.9
จ้างแรงงานรายวัน (ปลูก, ใส่ปุ๋ย, กำจัดวัชพืช)	55	64.0
จ้างแรงงานประจำ	1	1.2
แหล่งเงินทุน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ทุนส่วนตัว	54	62.8
ธ.ก.ส./สหกรณ์การเกษตร	45	52.3
กลุ่มเกษตรกร/กองทุนหมู่บ้าน	24	27.9
บริษัทปุ๋ย-ยา/พ่อค้าแม่ค้า	4	4.7
อื่นๆ (ญาติพี่น้อง)	1	1.2

2.2 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตกล้วยไข่ต่อไร่

2.2.1 ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตกล้วยไข่ต่อไร่ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 45.3

มีต้นทุนการผลิตอยู่ช่วงระหว่าง 5,000 บาท หรือน้อยกว่า ร้อยละ 31.4 มีต้นทุนการผลิตอยู่ช่วง 6,001 บาท หรือมากกว่า และร้อยละ 23.3 มีต้นทุนการผลิตอยู่ช่วงระหว่าง 5,001-6,000 บาท โดยเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตต่อไร่ต่ำสุด 2,550 บาท สูงสุด 8,850 บาท เฉลี่ย 5,355.30 บาท สามารถแยกตามกิจกรรม ดังนี้

1) ค่าเตรียมดิน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 94.2 มีค่าลงทุนในการเตรียมดิน ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 43.0 มีค่าเตรียมดินอยู่ช่วงระหว่าง 500 บาท หรือต่ำกว่า ร้อยละ 41.9 มีค่าเตรียมดินอยู่ช่วงระหว่าง 501-1,000 บาท และร้อยละ 9.3 มีค่าเตรียมดินอยู่ช่วงระหว่าง 1,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีค่าเตรียมดินต่ำสุดไร่ละ 150 บาท สูงสุดไร่ละ 3,750 บาท เฉลี่ยละไร่ 742.90 บาท

2) ค่าพันธุ์ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 61.6 มีค่าลงทุนในการจัดหาพันธุ์ ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 36.0 มีค่าพันธุ์อยู่ช่วงระหว่าง 1,001-2,000 บาท ร้อยละ 17.4 มีค่าพันธุ์อยู่ช่วงระหว่าง 1,000 บาท หรือต่ำกว่า และร้อยละ 8.1 มีค่าพันธุ์อยู่ช่วงระหว่าง 2,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีค่าพันธุ์ต่ำสุดไร่ละ 350 บาท สูงสุดไร่ละ 4,000 บาท เฉลี่ยละไร่ 1,490.38 บาท

3) ค่าปุ๋ย พบว่า เกษตรกรทั้งหมดมีค่าลงทุนในการจัดหาปุ๋ย ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 67.4 มีค่าปุ๋ยอยู่ช่วงระหว่าง 1,000 บาท หรือต่ำกว่า เกษตรกรร้อยละ 26.7 มีค่าปุ๋ยอยู่ช่วงระหว่าง 1,001-2,000 บาท และร้อยละ 5.8 มีค่าปุ๋ยอยู่ช่วงระหว่าง 2,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีค่าปุ๋ยต่ำสุดไร่ละ 300 บาท สูงสุดไร่ละ 4,000 บาท เฉลี่ยละไร่ 1,147.40 บาท

4) ค่าสารเคมี พบว่า เกษตรกรร้อยละ 97.7 มีค่าลงทุนในการจัดหาสารเคมี ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 52.3 มีค่าสารเคมีอยู่ช่วงระหว่าง 500 บาท หรือต่ำกว่า เกษตรกรร้อยละ 39.5 มีค่าสารเคมีอยู่ช่วงระหว่าง 501-1,000 บาท และร้อยละ 5.8 มีค่าสารเคมีอยู่ช่วงระหว่าง 1,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีค่าสารเคมีต่ำสุดไร่ละ 125 บาท สูงสุดไร่ละ 3,000 บาท เฉลี่ยละไร่ 599.12 บาท

5) ค่าจ้างแรงงาน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 65.1 มีค่าลงทุนในการจ้างแรงงาน ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 33.7 มีค่าจ้างแรงงาน อยู่ช่วงระหว่าง 1,000 บาท หรือต่ำกว่า เกษตรกรร้อยละ 23.3 มีค่าจ้างแรงงานอยู่ช่วงระหว่าง 1,001-2,000 บาท และร้อยละ 8.1 มีค่าจ้างแรงงานอยู่ช่วงระหว่าง 2,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีค่าจ้างแรงงานต่ำสุดไร่ละ 250 บาท สูงสุดไร่ละ 5,000 บาท เฉลี่ยละไร่ 1,317.86 บาท

6) ค่าขนส่ง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 14.0 มีค่าลงทุนในการขนส่ง ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 8.1 มีค่าขนส่งอยู่ช่วงระหว่าง 500 บาท หรือต่ำกว่า เกษตรกรร้อยละ 4.7 มีค่า

ขนส่งอยู่ช่วงระหว่าง 501-1,000 บาท และร้อยละ 1.2 มีค่าขนส่งอยู่ช่วงระหว่าง 1,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีค่าขนส่งต่ำสุดไร่ละ 250 บาท สูงสุดไร่ละ 1,500 บาท เฉลี่ยไร่ละ 600 บาท

7) **ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง** พบว่าเกษตรกรร้อยละ 98.8 มีค่าลงทุนในการจัดหา น้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 52.3 มีค่าน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ช่วงระหว่าง 1,000 บาท หรือต่ำกว่า เกษตรกรร้อยละ 44.2 มีน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ช่วงระหว่าง 1,001-2,000 บาท และร้อยละ 2.3 มีค่าน้ำมันเชื้อเพลิงอยู่ช่วงระหว่าง 2,001 บาท หรือมากกว่า โดยมีค่าน้ำมันเชื้อเพลิงต่ำสุดไร่ละ 357 บาท สูงสุดไร่ละ 2,500 บาท เฉลี่ยไร่ละ 1,108.46 บาท

8) **ค่าอื่นๆ (ค่าไฟฟ้า)** พบว่าเกษตรกรร้อยละ 2.4 มีการใช้กระแสไฟฟ้าในการสูบน้ำ ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 1.2 เท่ากัน มีค่าไฟฟ้าอยู่ที่ 500 บาท กับ 2,000 บาท โดยมีค่าไฟฟ้าเฉลี่ยไร่ละ 1,250 บาท

2.2.2 ปริมาณผลผลิตที่ได้ ในปีที่ผ่านมา (ปี 2556) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 46.5 ได้ผลิตผลระหว่าง 2,001-3,000 กิโลกรัม ร้อยละ 30.2 ได้ผลิตผลระหว่าง 3,001 กิโลกรัม หรือมากกว่า และร้อยละ 23.3 ได้ผลิตผลระหว่าง 2,000 กิโลกรัม หรือต่ำกว่า โดยผลผลิตที่ได้ต่ำสุด 1,000 กิโลกรัม สูงสุด 4,250 กิโลกรัม เฉลี่ยผลิตผลต่อไร่ได้ 2,673.72 กิโลกรัม

ตารางที่ 4.11 ต้นทุนการผลิตไร่และผลผลิตที่ได้ในการปลูกกล้วยไข่ของเกษตรกร

			n = 86
ต้นทุนการผลิตไร่และผลผลิตที่ได้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต้นทุนการผลิตกล้วยไข่ต่อไร่ (บาท)			
5,000 บาท หรือน้อยกว่า		39	45.3
5,001 – 6,000 บาท		20	23.3
6,001 บาท หรือมากกว่า		27	31.4
ค่าต่ำสุด 2,550	ค่าเฉลี่ย 5,355.30		
ค่าสูงสุด 8,850	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1,578.97		
ค่าเตรียมดิน		81	94.2
500 บาท หรือน้อยกว่า		37	43.0
501 – 1,000 บาท		36	41.9
1,001 บาท หรือมากกว่า		8	9.3
ค่าต่ำสุด 150	ค่าเฉลี่ย 742.90		
ค่าสูงสุด 3,750	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 580.62		

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

n = 86

ต้นทุนการผลิตไร่และผลิตผลที่ได้		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค่าพันธุ์		53	61.6
1,000 บาท หรือน้อยกว่า		15	17.4
1,001 – 2,000 บาท		31	36.0
2,001 บาท หรือมากกว่า		7	8.1
ค่าต่ำสุด	350	ค่าเฉลี่ย	1,490.38
ค่าสูงสุด	4,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	732.17
ค่าปุ๋ย		87	100.00
1,000 บาท หรือน้อยกว่า		58	67.4
1,001 – 2,000 บาท		23	26.7
2,001 หรือมากกว่า		5	5.8
ค่าต่ำสุด	300	ค่าเฉลี่ย	1,147.40
ค่าสูงสุด	4,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	635.32
ค่าสารเคมี		84	97.7
500 บาท หรือน้อยกว่า		45	52.3
501 – 1,000 บาท		34	39.5
1,001 บาท หรือมากกว่า		5	5.8
ค่าต่ำสุด	125	ค่าเฉลี่ย	599.12
ค่าสูงสุด	3,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	391.02
ค่าจ้างแรงงาน		56	65.1
1,000 บาท หรือน้อยกว่า		29	33.7
1,001 – 2,000 บาท		20	23.3
2,001 หรือมากกว่า		7	8.1
ค่าต่ำสุด	250	ค่าเฉลี่ย	1,317.86
ค่าสูงสุด	5,000	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	809.83

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

n = 86

ต้นทุนการผลิตไร่และผลิตผลที่ได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค่าขนส่ง	12	14.0
500 บาท หรือน้อยกว่า	7	8.1
501 – 1,000 บาท	4	4.7
1,001 บาท หรือมากกว่า	1	1.2
ค่าต่ำสุด 250 ค่าเฉลี่ย 600.00		
ค่าสูงสุด 1,500 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 361.81		
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	85	98.8
1,000 บาท หรือน้อยกว่า	45	52.3
1,001 – 2,000 บาท	38	44.2
2,001 หรือมากกว่า	2	2.3
ค่าต่ำสุด 357 ค่าเฉลี่ย 1,108.46		
ค่าสูงสุด 2,500 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 479.08		
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ค่าไฟฟ้า)	2	2.4
500 บาท	1	1.2
2,000 บาท	1	1.2
ผลิตผลที่ได้ ปี 2556 (กก./ไร่)		
1,000 กิโลกรัม หรือต่ำกว่า	20	23.3
1,001 – 2,000 กิโลกรัม	40	46.5
2,001 หรือมากกว่า	26	30.2
ค่าต่ำสุด 1,000 ค่าเฉลี่ย 2,673.72		
ค่าสูงสุด 4,250 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 729.29		

2.3 การเลือกพื้นที่ปลูก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเลือกพื้นที่ปลูกกล้วยไข่ของเกษตรกร รายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.13)

2.3.1 สภาพพื้นที่ปลูกกล้วยไข่ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 46.5 มีสภาพพื้นที่ปลูกกล้วยไข่เป็นที่ราบ ร้อยละ 33.7 เป็นที่ดอน และร้อยละ 19.8 เป็นที่ลุ่ม

2.3.2 โครงสร้างดิน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 75.6 มีโครงสร้างดินเป็นดินร่วนปนทราย ร้อยละ 11.6 เป็นดินร่วน ร้อยละ 9.3 เป็นดินเหนียว ร้อยละ 2.3 เป็นดินเหนียวปนทราย และร้อยละ 1.2 เป็นดินทราย

2.3.3 การเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 76.7 ไม่เคยเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ มีเพียงร้อยละ 23.3 ที่เคยเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์

ตารางที่ 4.12 การเลือกพื้นที่ปลูกกล้วยไข่ของเกษตรกร

n = 86

การเลือกพื้นที่ปลูกกล้วยไข่ของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สภาพพื้นที่ปลูกกล้วยไข่		
ที่ดอน	29	33.7
ที่ลุ่ม	17	19.8
ที่ราบ	40	46.5
โครงสร้างดิน		
ดินเหนียว	8	9.3
ดินร่วนปนทราย	65	75.6
ดินทราย	1	1.2
ดินร่วน	10	11.6
อื่นๆ (เหนียวปนทราย)	2	2.3
การเก็บตัวอย่างดินไปวิเคราะห์		
เคย	20	23.3
ไม่เคย	66	76.7

2.4 การปลูกกล้วยไข่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการปลูกกล้วยไข่ของเกษตรกร รายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.14)

2.4.1 พันธุ์กล้วยไข่ที่ใช้ปลูก พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 98.8 ปลูกกล้วยไข่พันธุ์กำแพงเพชร และร้อยละ 1.2 ปลูกพันธุ์อื่น ๆ (ไม่ทราบว่าเป็นพันธุ์อะไร)

2.4.2 แหล่งที่มาของพันธุ์ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 37.2 ใช้พันธุ์จากในท้องถิ่น ร้อยละ 33.7 ใช้พันธุ์ของตนเอง และร้อยละ 29.1 ใช้พันธุ์จากเพื่อนบ้าน

2.4.3 ประวัติของพันธุ์ที่ใช้ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 40.7 มีประวัติดี ร้อยละ 30.2 ไม่ทราบประวัติ และร้อยละ 29.1 มีประวัติการเกิดโรค

2.4.4 การเตรียมหน่อพันธุ์ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 60.5 มีการเตรียมหน่อพันธุ์ โดยการเลือกหน่อที่มีใบ 2-3 ใบ ใบยังไม่คลี่มีลักษณะคล้ายหูกวาง และร้อยละ 39.5 ไม่มีการเตรียมหน่อพันธุ์

2.4.5 ระยะการปลูก (เมตร) เกษตรกรร้อยละ 80.2 ใช้ระยะปลูก 2x2 เมตร ร้อยละ 18.6 อื่นๆ (2.5x2.5 เมตร และปลูกแซมพืชสวนอื่น) และร้อยละ 1.2 ระยะ 3x3 เมตร

ตารางที่ 4.13 การปลูกกล้วยไข่ของเกษตรกร

n=86		
การปลูกกล้วยไข่ของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พันธุ์กล้วยไข่ที่ปลูก		
กำแพงเพชร	85	98.8
พันธุ์อื่นๆ	1	1.2
แหล่งที่มาของพันธุ์		
ตนเอง	29	33.7
เพื่อนบ้าน	25	29.1
ในท้องถิ่น	32	37.2
ประวัติของพันธุ์ที่ใช้		
ไม่ทราบประวัติ	26	30.2
ประวัติดี	35	40.7
มีประวัติเกิดโรค	25	29.1
การเตรียมหน่อพันธุ์		
มีการเตรียม	52	60.5
ไม่มีการเตรียม	34	39.5
ระยะการปลูก (เมตร)		
2 x 2	69	80.2
3 x 3	1	1.2
อื่นๆ (2.5x2.5 เมตร และปลูกแซมพืชสวนอื่น)	16	18.6

2.5 การดูแลรักษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการดูแลรักษากล้วยไข่ของเกษตรกร มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.15-4.16)

2.5.1 การตัดแต่งหน่อและใบ พบว่า เกษตรกรทั้งหมดมีการตัดแต่งหน่อและใบ การแต่งหน่อเกษตรกรให้มีดขอเถื่อนหน่อในลักษณะปากกลามหรือเฉียงกับลำต้นประมาณ 45 องศา สูงจากโคนต้นประมาณ 1 คืบ จากนั้นประมาณ 1 เดือน จึงเถื่อนหน่อ ครั้งที่ 2 อยู่ทิศทางตรงข้ามกับครั้งแรก สำหรับการตัดแต่งใบเกษตรกรจะตัดแต่งใบที่แก่และเป็นโรคออก เหลือไว้เพียงต้นละ 8-9 ใบ

2.5.2 การตัดปลี พบว่า เกษตรกรร้อยละ 86.0 ตัดปลีเมื่อกกล้วยติดผลจนหัวสุดท้าย และร้อยละ 14.0 ตัดปลีหลังจากกล้วยแทงปลีประมาณ 15 วัน

2.5.3 การคัดเลือกหน่อ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 88.4 มีการคัดเลือกหน่อ โดยคัดเลือกที่สมบูรณ์ เลือกต้นที่เกิดจากต้นแม่ และร้อยละ 11.6 ไม่ได้คัดเลือกหน่อ

2.5.4 การป้องกันความเสียหายจากลมพายุ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 65.1 ไม่มีการป้องกัน และร้อยละ 34.9 มีการป้องกัน ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 31.4 ป้องกันด้วยวิธีทำค้ำยัน ร้อยละ 3.5 ใช้วิธีปลูกไม้บังลม

2.5.5 การไถหน่อหลังการเก็บเกี่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 84.9 มีการไถหน่อ หลังจากเก็บเกี่ยวผลิตผลแล้ว โดยคัดเลือกหน่อที่สมบูรณ์ ที่เกิดจากต้นแม่ เมื่อเก็บผลิตผลแล้วจึงตัดต้นแม่ออกแล้วบำรุงหน่อที่คัดเลือกไว้ และร้อยละ 15.1 ไม่ได้ไถหน่อ เมื่อเก็บผลิตผลแล้วจะทำการปลูกใหม่

ตารางที่ 4.14 การดูแลรักษากล้วยไข่ของเกษตรกร

n=86		
การดูแลรักษากล้วยไข่ของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การตัดแต่งหน่อและใบ		
ตัดแต่ง	87	100.0
การตัดปลี		
หลังแทงปลีประมาณ 15 วัน	12	14.0
ติดลูกจนหัวสุดท้าย	74	86.0
การคัดเลือกหน่อ		
คัดเลือก	76	88.4
ไม่ได้คัดเลือก	10	11.6

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

n=86

การดูแลรักษากลิ่วไข่ของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การไถหน่อหลังการเก็บเกี่ยว		
ไถหน่อ	73	84.9
ไม่ได้ไถหน่อ	13	15.1
การป้องกันความเสียหายจากลมพายุ		
ไม่มีการป้องกัน	56	65.1
มีการป้องกัน	30	34.9
ปลูกไม้บังลม	3	3.5
ค้ำต้น	27	31.4

2.6 การให้น้ำ

2.6.1 วิธีการให้น้ำ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 55.8 ให้น้ำแบบราดตามร่อง ร้อยละ 39.5 ใช้สายยาง ร้อยละ 2.3 อื่นๆ โดยใช้ปั้มน้ำรดแบบร่องสวน และร้อยละ 1.2 เท้ากันระหว่างใช้ระบบน้ำหยดกับการใช้ข้อเหวี่ยงขนาดเล็ก

2.6.2 แหล่งน้ำ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 61.6 ใช้น้ำจากบ่อบาดาล ร้อยละ 30.2 ใช้น้ำจากคลอง ร้อยละ 7.0 อื่นๆ โดยใช้น้ำจากแม่น้ำปิง และร้อยละ 1.2 ใช้น้ำจากสระเก็บน้ำ

2.6.3 จำนวนครั้งของการให้น้ำต่อปี พบว่า เกษตรกรร้อยละ 76.7 มีการให้น้ำระหว่าง 16-30 ครั้ง ร้อยละ 12.8 ให้น้ำระหว่าง 31 ครั้ง หรือมากกว่า และร้อยละ 10.5 ให้น้ำระหว่าง 15 ครั้ง หรือต่ำกว่า ซึ่งมีการให้น้ำต่อปีต่ำสุด 10 ครั้ง สูงสุด 50 ครั้ง เฉลี่ย 23.48 ครั้ง

ตารางที่ 4.15 การให้น้ำกลิ้งไข่ของเกษตรกร

n= 86

การให้น้ำกลิ้งไข่ของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
วิธีการให้น้ำ		
ใช้สายยาง	34	39.5
น้ำหยด	1	1.2
ราดตามร่อง	48	55.8
ข้อเหวี่ยงขนาดเล็ก	1	1.2

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

n= 86

การให้น้ำกล้วยไข่ของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อื่นๆ (ใช้ปั้มน้ำรดแบบร่องสวน)	2	2.3
แหล่งน้ำ		
สระเก็บน้ำ	1	1.2
บ่อบาดาล	53	61.6
คลอง	26	30.2
อื่นๆ (แม่น้ำ)	6	7.0
จำนวนครั้งของการให้น้ำทั้งปี		
15 ครั้ง หรือต่ำกว่า	9	10.5
16 – 30 ครั้ง	66	76.7
31 ครั้ง หรือมากกว่า	11	12.8
ค่าต่ำสุด 10 ค่าเฉลี่ย 23.48		
ค่าสูงสุด 50 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.38		

2.7 การใส่ปุ๋ยกล้วยไข่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใส่ปุ๋ยกล้วยไข่ของเกษตรกร แยกเป็นช่วงเวลาของการใส่ปุ๋ย มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.16)

2.7.1 การใส่ปุ๋ยในช่วงปลูก (รองก้นหลุม) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 84.9 มีการใส่ปุ๋ยรองก้นหลุมในการปลูก ตามชนิดปุ๋ย วิธีการใส่ และปริมาณการใส่ต่อครั้ง คือ

- 1) ชนิดปุ๋ย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 41.9 ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ร้อยละ 20.9 ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ร้อยละ 14.0 ใส่ปุ๋ยเคมีสูตรอื่นๆ และร้อยละ 8 ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0
- 2) วิธีการใส่ปุ๋ย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 84.9 ใส่โดยวิธีฝังกลบ
- 3) ปริมาณการใส่ต่อครั้ง (กรัม) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 66.3 ใส่ในอัตรา ระหว่าง 100 กรัม หรือต่ำกว่า ร้อยละ 17.4 ใส่ในอัตรา ระหว่าง 101-500 กรัม และร้อยละ 1.2 ใส่ในอัตรา ระหว่าง 501 กรัม หรือมากกว่า

2.7.2 การใส่ปุ๋ยในช่วงกล้วย 1-2 เดือน พบว่า เกษตรกรทั้งหมดมีการใส่ปุ๋ย ในช่วงที่กล้วยไข่มีอายุระหว่าง 1-2 เดือน ตามชนิดปุ๋ย วิธีการใส่ และปริมาณการใส่ต่อครั้ง คือ

1) ชนิดปุ๋ย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 58.1 ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ร้อยละ 24.4 ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 ร้อยละ 10.5 ใช้ปุ๋ยเคมีสูตรอื่นๆ ร้อยละ 5.8 ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ผสม 46-0-0 และร้อยละ 1.2 ใช้ปุ๋ยอินทรีย์

2) วิธีการใส่ปุ๋ย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 72.1 ใส่โดยวิธีฝังกลบ และร้อยละ 27.9 ใส่โดยวิธีหว่านรอบต้น

3) ปริมาณการใส่ต่อครั้ง (กรัม) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 89.5 ใส่ในอัตรา ระหว่าง 100 กรัม หรือต่ำกว่า ร้อยละ 10.5 ใส่ในอัตรา ระหว่าง 101-500 กรัม

2.7.3 การใส่ปุ๋ยในช่วงกล้วย 3-4 เดือน พบว่า เกษตรกรทั้งหมดมีการใส่ปุ๋ย ในช่วงที่กล้วยเริ่มมีอายุระหว่าง 3-4 เดือน ตามชนิดปุ๋ย วิธีการใส่ และปริมาณการใส่ต่อครั้ง คือ

1) ชนิดปุ๋ย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 47.7 ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ร้อยละ 22.1 ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 ร้อยละ 18.6 ใช้ปุ๋ยเคมีสูตรอื่นๆ ร้อยละ 11.6 ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ผสม 46-0-0

2) วิธีการใส่ปุ๋ย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 55.8 ใส่โดยวิธีหว่านรอบต้น และ ร้อยละ 44.2 ใส่โดยวิธีฝังกลบ

3) ปริมาณการใส่ต่อครั้ง (กรัม) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 84.9 ใส่ในอัตรา ระหว่าง 100 กรัม หรือต่ำกว่า ร้อยละ 14.0 ใส่ในอัตรา ระหว่าง 101-500 กรัม และร้อยละ 1.2 ใส่ใน อัตรา ระหว่าง 501 กรัม หรือมากกว่า

2.7.4 การใส่ปุ๋ยในช่วงกล้วย 5-6 เดือน พบว่า เกษตรกรทั้งหมดมีการใส่ปุ๋ย ในช่วงที่กล้วยเริ่มมีอายุระหว่าง 5-6 เดือน ตามชนิดปุ๋ย วิธีการใส่ และปริมาณการใส่ต่อครั้ง คือ

1) ชนิดปุ๋ย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 72.1 ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ร้อยละ 16.3 ใช้ปุ๋ยเคมีสูตรอื่นๆ ร้อยละ 7.0 ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 และร้อยละ 4.7 ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ผสม 46-0-0

2) วิธีการใส่ปุ๋ย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 79.1 ใส่โดยวิธีหว่านรอบต้น และ ร้อยละ 20.9 ใส่โดยวิธีฝังกลบ

3) ปริมาณการใส่ต่อครั้ง (กรัม) พบว่า เกษตรกรร้อยละ 80.2 ใส่ในอัตรา ระหว่าง 100 กรัม หรือต่ำกว่า ร้อยละ 18.6 ใส่ในอัตรา ระหว่าง 101-500 กรัม และร้อยละ 1.2 ใส่ใน อัตรา ระหว่าง 501 กรัม หรือมากกว่า

2.7.5 การใส่ปุ๋ยในช่วงกล้วย 7-8 เดือน พบว่า เกษตรกรทั้งหมดมีการใส่ปุ๋ย ในช่วงที่กล้วยเริ่มมีอายุระหว่าง 7-8 เดือน ตามชนิดปุ๋ย วิธีการใส่ และปริมาณการใส่ต่อครั้ง คือ

1) ชนิดปุ๋ย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 84.9 ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ร้อยละ 12.8 ใช้ปุ๋ยเคมีสูตรอื่นๆ และร้อยละ 1.2 เท่ากัน ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 กับ ใช้ปุ๋ยสูตร 15-15-15 ผสม 46-0-0

2) **วิธีการใส่ปุ๋ย** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 88.4 ใส่โดยวิธีหว่านรอบต้น และร้อยละ 11.6 ใส่โดยวิธีฝังกลบ

3) **ปริมาณการใส่ต่อครั้ง (กรัม)** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 81.4 ใส่ในอัตรา ระหว่าง 100 กรัม หรือต่ำกว่า ร้อยละ 17.4 ใส่ในอัตราระหว่าง 101-500 กรัม และร้อยละ 1.2 ใส่ในอัตราระหว่าง 501 กรัม หรือมากกว่า

2.7.6 การใส่ปุ๋ยในช่วงอื่นๆ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 14.0 มีการใส่ปุ๋ยต่างจากที่กำหนดไว้ เช่น ใส่ปุ๋ยเดือนละครั้ง ใส่หลังการให้น้ำทุกครั้ง และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 25-5-5+อินทรีย์น้ำฉีดพ่นทางใบทุกเดือน

หมายเหตุ ชนิดปุ๋ย (อื่นๆ) เป็นปุ๋ยเคมีสูตรต่างๆ ได้แก่ สูตร 27-12-0 (ท้อปวัน) สูตร 16-8-8 สูตร 16-20-0 สูตร 16-16-16 และสูตร 21-0-0



ตารางที่ 4.16 การใส่ปุ๋ยกล้วยไข่ของเกษตรกร

n = 86

การใส่ปุ๋ย	ปลูก		1 - 2 เดือน		3 - 4 เดือน		5 - 6 เดือน		7 - 8 เดือน		อื่นๆ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	73	84.9	86	100	86	100	86	100	86	100	12	14.0
ชนิดปุ๋ย												
อินทรีย์	18	20.9	1	1.2	-	-	-	-	-	-		
15-15-15	36	41.9	50	58.1	41	47.7	62	72.1	73	84.9		
46-0-0	7	8.1	21	24.4	19	22.1	6	7.0	1	1.2		
15-15-15+46-0-0			5	5.8	10	11.6	4	4.7	1	1.2		
อื่นๆ	12	14.0	9	10.5	16	18.6	14	16.3	11	12.8		
วิธีการใส่												
ฝังกลบ	73	84.9	62	72.1	38	44.2	18	20.9	10	11.6		
หว่านรอบต้น	-	-	24	27.9	48	55.8	68	79.1	76	88.4		
ปริมาณการใส่ต่อครั้ง (กรัม)												
100 กรัม หรือต่ำกว่า	57	66.3	77	89.5	73	84.9	69	80.2	70	81.4		
101 -500 กรัม	15	17.4	9	10.5	12	14.0	16	18.6	15	17.4		
501 กรัม หรือมากกว่า	1	1.2	-	-	1	1.2	1	1.2	1	1.2		

2.8 การระบาดและการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูกล้วยไข่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการผลิตรกล้วยไข่ เกี่ยวกับศัตรูกล้วยไข่และการป้องกันกำจัด รายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.17 - 4.19)

2.8.1 การระบาดของแมลงในสวนกล้วยไข่ พบว่า ร้อยละ 58.1 ไม่มีการระบาด และร้อยละ 41.9 มีการระบาด แมลงที่พบ ได้แก่ ร้อยละ 15.1 เป็นเพลี้ยแป้ง ร้อยละ 12.8 เป็นด้วงงวงเจาะต้น ร้อยละ 9.3 เป็นแมลงอื่นๆ(เพลี้ยไฟ หนอนกอ) ร้อยละ 8.1 เป็นหนอนม้วนใบ ร้อยละ 5.8 เป็นด้วงงวงไข่เหง้า ร้อยละ 4.7 เป็นหนอนกระทู้ และร้อยละ 3.5 เป็นแมลงวันผลไม้

2.8.2 ช่วงการระบาดของแมลง พบว่า ร้อยละ 26.7 ระบาดช่วงเดือนมกราคม-เมษายน ร้อยละ 23.3 ระบาดช่วงเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และร้อยละ 5.8 ระบาดช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม

2.8.3 วิธีการป้องกันแมลง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 30.2 ใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัด ร้อยละ 7.0 ใช้วิธีเขตกรรม และร้อยละ 2.3 ใช้ชีววิธี

2.8.4 การสำรวจแมลง (ระดับเศรษฐกิจ) เกษตรกรร้อยละ 81.4 ไม่มีการสำรวจ มีเพียงร้อยละ 18.6 ที่มีการสำรวจแมลง

ตารางที่ 4.17 การระบาดและการป้องกันกำจัดแมลงในสวนกล้วยไข่ของเกษตรกร

n= 86		
การระบาดและการป้องกันกำจัดแมลง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การระบาดของแมลง		
ไม่มี	50	58.1
มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	36	41.9
ด้วงงวงไข่เหง้า	5	5.8
ด้วงงวงเจาะต้น	11	12.8
หนอนม้วนใบ	7	8.1
หนอนกระทู้	4	4.7
เพลี้ยแป้ง	13	15.1
แมลงวันผลไม้	3	3.5
อื่นๆ ระบุ.....	8	9.3

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

n= 86		
การระบาดและการป้องกันกำจัดแมลง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ช่วงการระบาด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ม.ค. - เม.ย.	23	26.7
พ.ค. - ส.ค.	20	23.3
ก.ย. - ธ.ค.	5	5.8
วิธีป้องกัน		
ชีววิธี	2	2.3
สารเคมี	26	30.2
เขตกรรม	6	7.0
การสำรวจแมลง (ระดับเศรษฐกิจ)		
ไม่มีการสำรวจ	70	81.4
มีการสำรวจ	16	18.6

2.9 การระบาดและการป้องกันกำจัดโรคกล้วยไข่

2.9.1 การระบาดของโรคในสวนกล้วยไข่ พบว่าร้อยละ 64.0 มีการระบาด และร้อยละ 36.0 ไม่มีการระบาด โรคที่มีการระบาด ได้แก่ ร้อยละ 33.7 เป็นโรคใบไหม้ ร้อยละ 18.6 เป็นโรคใบจุด ร้อยละ 8.1 เป็นโรคยอดเน่า ร้อยละ 7.0 เป็นโรคตายพราย ร้อยละ 3.5 เป็นโรคแอนแทรกโนส และร้อยละ 2.3 เป็นโรคอื่นๆ (โรคใบลาย) ตามลำดับ

2.9.2 ช่วงการระบาดของโรค พบว่า ร้อยละ 40.7 ระบาดในช่วงเดือนพฤษภาคม-สิงหาคมช่วง ร้อยละ 25.6 ระบาดในช่วงเดือนมกราคม-เมษายน และร้อยละ 1.2 ระบาดในช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม

2.9.3 วิธีการป้องกันโรค พบว่า เกษตรกรร้อยละ 75.0 ป้องกันโรคโดยใช้สารเคมี ร้อยละ 41.8 ใช้วิธีเขตกรรม และร้อยละ 1.2 ใช้ชีววิธี

2.10 แนวทางปฏิบัติอื่นเกี่ยวกับการป้องกันกำจัดโรคและแมลง

2.10.1 การใช้สารเคมีหลังติดผล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 57.0 ไม่ใช้สารเคมี ร้อยละ 39.5 ใช้ และปฏิบัติตามคำแนะนำ และร้อยละ 3.5 ใช้ แต่ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ

2.10.2 การห่อเครือกล้วย พบว่า เกษตรกรร้อยละ 91.9 ไม่ห่อเครือกล้วย มีเพียงร้อยละ 8.1 ที่มีการห่อเครือกล้วย

ตารางที่ 4.18 การระบาดและการป้องกันกำจัดโรคในสวนกล้วยไข่ของเกษตรกร

n= 86

การระบาดและการป้องกันกำจัดโรคในสวนกล้วยไข่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การระบาดของโรค		
ไม่มี	31	36.0
มี	55	64.0
โรคตายพราย	4	4.7
โรคใบจุด	16	18.6
โรคเหี่ยว	6	7.0
โรคยอดเน่า	7	8.1
แอนแทรคโนส	3	3.5
โรคใบไหม้	29	33.7
โรคอื่นๆ	2	2.1
ช่วงการระบาด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ม.ค. - เม.ย.	22	25.6
พ.ค. - ส.ค.	35	40.7
ก.ย. - ธ.ค.	1	1.2
วิธีป้องกัน		
ชีววิธี	3	3.5
สารเคมี	26	30.2
เขตกรรม	24	27.9
การใช้สารเคมีหลังติดผล		
ไม่ใช้	49	57.0
ใช้ ปฏิบัติตามคำแนะนำ	34	39.5
ใช้ ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ	3	3.5
การห่อเครือกล้วยไข่		
ไม่ห่อ	79	91.9
ห่อ	7	8.1

2.11 การกำจัดวัชพืชในสวนกล้วยไข่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการกำจัดวัชพืชในสวนกล้วยไข่ของเกษตรกร มีรายละเอียดดังนี้

2.11.1 จำนวนครั้งต่อปีในการกำจัดวัชพืช พบว่า เกษตรกรร้อยละ 54.7 มีการกำจัดวัชพืชอยู่ช่วงระหว่าง 5-8 ครั้ง ร้อยละ 24.4 มีการกำจัดวัชพืชอยู่ช่วงระหว่าง 4 ครั้ง หรือน้อยกว่า และร้อยละ 20.9 มีการกำจัดวัชพืชอยู่ช่วงระหว่าง 9 ครั้ง หรือมากกว่า ซึ่งมีการกำจัดวัชพืชต่ำสุด 3 ครั้งต่อปี สูงสุด 15 ครั้งต่อปี เฉลี่ย 6.40 ครั้งต่อปี

2.11.2 วิธีการกำจัดวัชพืช พบว่า เกษตรกรร้อยละ 57.0 กำจัดวัชพืชโดยวิธีฉีดพ่นสารเคมี ร้อยละ 41.8 ใช้ทั้งเขตกรรมและสารเคมี มีเพียงร้อยละ 1.2 ใช้วิธีเขตกรรม

ตารางที่ 4.19 การกำจัดวัชพืชในสวนกล้วยไข่ของเกษตรกร

			n= 86
การกำจัดวัชพืชในสวนกล้วยไข่		จำนวน (คน)	ร้อยละ
การกำจัดวัชพืช (ครั้ง/ปี)			
4 ครั้ง หรือต่ำกว่า		21	24.4
5 – 8 ครั้ง		47	54.7
9 ครั้ง หรือมากกว่า		18	20.9
ค่าต่ำสุด	3	ค่าเฉลี่ย	6.40
ค่าสูงสุด	15	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.64
วิธีการ			
การเขตกรรม		1	1.2
ฉีดพ่นสารเคมี		49	57.0
ใช้ทั้งเขตกรรมและสารเคมี		36	41.8

2.12 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวผลิตผลกล้วยไข่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการผลิตกล้วยไข่ เกี่ยวกับการเก็บเกี่ยวผลิตผลกล้วยไข่ และการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 4.20)

2.12.1 การเก็บเกี่ยวผลิตผลกล้วยไข่

การสังเกตลักษณะเพื่อการเก็บเกี่ยวผลิตผลกล้วยไข่ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 69.8 สังเกตความแก่ของผลจะมีลักษณะกลม ร้อยละ 29.1 นับวันหลังจากตัดปลีออก 45 วัน และ ร้อยละ 1.2 อื่นๆ คือ 15 วันตัดครั้งตามวันนัดของพ่อค้า

2.12.2 การปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยวผลิตผลกล้วยไข่

1) การขนย้ายผลิตผลกล้วยไข่ออกจากสวน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 80.2 ใช้คนแบกหาม ร้อยละ 34.9 ใช้รถลาก และร้อยละ 8.1 อื่นๆ คือ เรือใช้ขนผลิตผลกล้วยไข่จากเกาะกลางแม่น้ำปิงเพื่อขึ้นฝั่ง

2) การทำความสะอาดผลิตผล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 79.1 ไม่ทำความสะอาดผลิตผล มีเพียงร้อยละ 20.9 ที่ทำความสะอาดผลิตผล โดยวิธีการปลิดขี้จุกและล้างน้ำฟุ้งไว้

2.12.2 การจัดการสวนหลังการเก็บเกี่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 65.1 ทำการปลูกใหม่ และร้อยละ 34.9 ทำการบำรุงหน่อ

ตารางที่ 4.20 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวผลิตผลกล้วยไข่ของเกษตรกร

n= 86		
การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การสังเกตลักษณะเพื่อการเก็บเกี่ยว		
นับวันหลังจากตัดปลีออก 45 วัน	25	29.1
สังเกตผล	60	69.8
อื่นๆ (15 วันตัดครั้ง ตามวันนัดพ่อค้า)	1	1.2
การขนย้ายผลิตผลกล้วยไข่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ใช้คนแบกหาม	69	80.2
ใช้รถ	30	34.9
อื่นๆ (เรือ)	7	8.1
การทำความสะอาดผลิตผล		
ไม่ทำความสะอาด	68	79.1
ทำความสะอาด	18	20.9
การจัดการสวนหลังเก็บผลิตผล		
ปลูกใหม่	56	65.1
บำรุงหน่อ	30	34.9

ตอนที่ 3 การตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกร

3.1 การจำหน่ายผลิตผลกล้วยไข่ของเกษตรกร

การตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร ได้เก็บข้อมูลการตลาดกล้วยไข่ ได้แก่ สถานที่จำหน่าย ลักษณะการจำหน่าย ผู้รับซื้อผลิตผล การคัดเกรด รูปแบบการจำหน่ายและราคา ผู้กำหนดราคาซื้อขาย วิธีการชำระเงิน แหล่งข่าวสารความเคลื่อนไหวของราคาซื้อขาย การแปรรูปผลิตผล การใช้ข้อมูลการตลาดในการตัดสินใจผลิต และการรวมกลุ่มขายผลิตผลกล้วยไข่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายละเอียดดังนี้ (ตามตารางที่ 4.21-4.23)

3.1.1 สถานที่จำหน่ายผลิตผล พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 89.5 ขายผลิตผลให้พ่อค้า/แม่ค้าที่มาซื้อในสวน ร้อยละ 10.5 วางขายเองในชุมชน ร้อยละ 7.0 ขายให้กับพ่อค้า/แม่ค้าที่วางขายในชุมชน และร้อยละ 4.7 ขาย ณ จุดรับซื้อในท้องถิ่น/ตลาดกลาง

3.1.2 ลักษณะการจำหน่ายผลิตผล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 60.5 จำหน่ายผลิตผลโดยการขายส่ง ร้อยละ 34.9 ขายทั้งปลีกและส่ง และร้อยละ 4.7 ขายปลีก

3.1.3 ผู้ที่รับซื้อผลิตผล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 79.1 เป็นพ่อค้า/แม่ค้าในท้องถิ่น ร้อยละ 31.4 เป็นพ่อค้า/แม่ค้าต่างจังหวัด และร้อยละ 1.2 อื่นๆ คือ จำหน่ายเอง

3.1.4 การคัดเกรด พบว่า เกษตรกรร้อยละ 60.5 มีการคัดเกรด โดยการคัดเป็นกล้วยตั้งและกล้วยเหมา ร้อยละ 39.5 ไม่มีการคัดเกรด

ตารางที่ 4.21 การจำหน่ายผลิตผลกล้วยไข่ของเกษตรกร

n= 86		
การจำหน่ายผลิตผลกล้วยไข่ของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานที่จำหน่ายผลิตผล		
พ่อค้า/แม่ค้ามาซื้อในสวน	77	89.5
วางขายเองในชุมชน	9	10.5
ขายให้กับพ่อค้า/แม่ค้าที่วางขายในชุมชน	6	7.0
ขาย ณ จุดรับซื้อในท้องถิ่น/ตลาดกลาง	4	4.7

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

n= 86

การจำหน่ายผลิตผลกล้วยไข่ของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลักษณะการจำหน่ายผลิตผล		
ขายปลีก	4	4.7
ขายส่ง	52	60.5
ขายทั้งปลีกและส่ง	30	34.9
ผู้ที่รับซื้อผลิตผล		
พ่อค้า/แม่ค้าในท้องถิ่น	68	79.1
พ่อค้า/แม่ค้าต่างจังหวัด	27	31.4
อื่นๆ (ขายเอง)	1	1.2
การคัดเกรด		
มี	52	60.5
ไม่มี	34	39.5

3.2 รูปแบบและราคาการจำหน่ายผลิตผลกล้วยไข่

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบการจำหน่ายและราคาผลิตผลกล้วยไข่ของเกษตรกร มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 กล้วยตั้ง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 83.7 มีรูปแบบการจำหน่ายผลิตผลกล้วยไข่เป็นตั้ง ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 32.6 จำหน่ายตั้งละ 120 บาท ร้อยละ 26.7 จำหน่ายตั้งละ 100 บาท ร้อยละ 22.1 จำหน่ายตั้งละ 110 บาท และร้อยละ 2.3 จำหน่ายตั้งละ 130 บาท โดยราคาต่ำสุดตั้งละ 100 บาท สูงสุดตั้งละ 130 บาท เฉลี่ยราคาตั้งละ 111.25 บาท

3.2.2 จำหน่ายเป็นกิโลกรัม พบว่า เกษตรกรร้อยละ 16.3 จำหน่ายผลิตผลกล้วยไข่แบบชั่งน้ำหนักเป็นกิโลกรัม ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 12.8 จำหน่ายกิโลกรัมละ 12 บาท ร้อยละ 2.3 จำหน่ายกิโลกรัมละ 10 บาท และร้อยละ 1.2 จำหน่ายกิโลกรัมละ 14 บาท โดยมีราคาต่ำสุดกิโลกรัมละ 10 บาท สูงสุดกิโลกรัมละ 14 บาท เฉลี่ยกิโลกรัมละ 11.86 บาท

3.2.3 จำหน่ายเหมาเครือ เป็นการจำหน่ายในกรณีที่ผลิตผลกล้วยไข่มีผลและเครือขนาดเล็กไม่สามารถขายเป็นกล้วยตั้งได้ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 47.7 จำหน่ายผลิตผลกล้วยไข่แบบเหมาเครือ ซึ่งเกษตรกรร้อยละ 34.9 จำหน่ายราคาเครือละ 30 บาท ร้อยละ 4.7 เท่ากันระหว่างจำหน่ายราคาเครือละ 20 บาท กับราคาเครือละ 40 บาท ร้อยละ 2.3 จำหน่ายเครือละ 25 บาท และ

ร้อยละ 1.2 จำหน่ายเครื่องละ 35 บาท โดยจำหน่ายราคาต่ำสุดเครื่องละ 20 บาท สูงสุดเครื่องละ 40 บาท เฉลี่ยราคาเครื่องละ 29.88 บาท

3.2.4 อื่นๆ คือ จำหน่ายเอง พบว่า เกษตรกรร้อยละ 1.2 จำหน่ายผลิตผลเอง ใน ราคาเครื่องละ 100-150 บาท

ตารางที่ 4.22 รูปแบบและราคาการจำหน่ายผลิตผลกล้วยไข่ของเกษตรกร

			n= 86
รูปแบบและราคาการจำหน่ายผลิตผลกล้วยไข่		จำนวน (คน)	ร้อยละ
รูปแบบการจำหน่ายและราคา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)			
กล้วยตั้ง (บาท/ตั้ง)		72	83.7
ราคาตั้งละ 100 บาท		23	26.7
ราคาตั้งละ 110 บาท		19	22.1
ราคาตั้งละ 120 บาท		28	32.6
ราคาตั้งละ 130 บาท		2	2.3
ราคาต่ำสุด	100	ค่าเฉลี่ย	111.25
ราคาสูงสุด	130	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	9.03
จำหน่ายเป็นกิโลกรัม (บาท/กิโลกรัม)		14	16.3
ราคากิโลกรัมละ 10 บาท		2	2.3
ราคากิโลกรัมละ 12 บาท		11	12.8
ราคากิโลกรัมละ 14 บาท		1	1.2
ราคาต่ำสุด	10	ค่าเฉลี่ย	11.86
ราคาสูงสุด	14	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.95
จำหน่ายเหมาเครือ (บาท/เครือ)		41	47.7
ราคาเครื่องละ 20 บาท		4	4.7
ราคาเครื่องละ 25 บาท		2	2.3
ราคาเครื่องละ 30 บาท		30	34.9
ราคาเครื่องละ 35 บาท		1	1.2
ราคาเครื่องละ 40 บาท		4	4.7
ราคาต่ำสุด	20	ค่าเฉลี่ย	29.88
ราคาสูงสุด	40	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4.68

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

n= 86		
รูปแบบการจำหน่ายและราคาผลิตผลกล้วยไข่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อื่นๆ (จำหน่ายเอง)	1	1.2
ราคาเครื่องละ 100-150 บาท	1	1.2

3.3 การจัดการตลาดกล้วยไข่

3.3.1 ผู้กำหนดราคาผลิตผลกล้วยไข่ พบว่า ร้อยละ 79.1 พ่อค้า/แม่ค้าเป็นผู้กำหนดราคา รองลงมาร้อยละ 16.3 เกษตรกรเป็นผู้กำหนด และร้อยละ 4.7 อื่นๆ คือ พ่อค้ากับเกษตรกรตกลงราคาร่วมกัน

3.3.2 การชำระเงินค่าผลิตผลกล้วยไข่ พบว่า ร้อยละ 73.3 ชำระตามจำนวนผลิตผลที่ซื้อขายเป็นครั้งๆ ไป และร้อยละ 26.7 ชำระทั้งหมดเมื่อตกลงซื้อขาย

3.3.3 การรวมกลุ่มจำหน่ายผลิตผล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 73.3 ไม่มีการรวมกลุ่ม มีเพียงร้อยละ 26.7 ที่มีการรวมกลุ่มเพื่อขายผลิตผลกล้วยไข่

3.3.4 การแปรรูปผลิตผลกล้วยไข่ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 95.3 ไม่มีการแปรรูปผลิตผลกล้วยไข่ มีเพียงร้อยละ 4.7 ที่มีการแปรรูป โดยแปรรูปเป็นกล้วยกวนและกล้วยอบ

3.3.5 แหล่งข่าวสารของราคาซื้อขายกล้วยไข่ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 76.7 รับทราบข่าวสารจากเพื่อนบ้าน ร้อยละ 23.3 จากกลุ่มต่างๆ ในชุมชน ร้อยละ 22.1 อื่นๆ คือ จากพ่อค้า/แม่ค้า ร้อยละ 15.7 จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ร้อยละ 2.3 จากวิทยุ และร้อยละ 1.2 เท่ากันระหว่างโทรทัศน์กับข่าวสารพานิช

3.3.6 การใช้ข้อมูลการตลาดในการตัดสินใจผลิตกล้วยไข่ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 51.2 ใช้ข้อมูลการตลาดประกอบการตัดสินใจในการผลิตกล้วยไข่ และร้อยละ 48.8 ไม่ใช้ข้อมูลการตลาดประกอบการตัดสินใจในการผลิตกล้วยไข่

ตารางที่ 4.23 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกร

n= 86		
การจัดการตลาดกล้วยไข่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผู้กำหนดราคาผลิตผลกล้วยไข่		
เกษตรกร	14	16.3
พ่อค้า/แม่ค้า	68	79.1

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

n= 86		
การจัดการตลาดกล้วยไข่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อื่นๆ	4	4.7
วิธีการชำระเงิน		
ชำระทั้งหมดเมื่อตกลงซื้อขาย	23	26.7
ชำระตามจำนวนผลิตผลที่ซื้อขายเป็นครั้งๆ ไป	63	73.3
การรวมกลุ่มขายผลิตผล		
ไม่มีการรวมกลุ่ม	63	73.3
มีการรวมกลุ่ม	23	26.7
การแปรรูปผลิตผลกล้วยไข่		
ไม่มีการแปรรูป	82	95.3
มีการแปรรูป	4	4.7
แหล่งข่าวสารของราคาซื้อ-ขายกล้วยไข่ (มากกว่า 1)		
วิทยุ	2	2.3
กลุ่มต่างๆ	20	23.3
เพื่อนบ้าน	66	76.7
โทรทัศน์	1	1.2
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	13	15.7
ข่าวสารพาณิชย์	1	1.2
อื่นๆ (พ่อค้า/แม่ค้า)	19	22.1
ข้อมูลการตลาดในการตัดสินใจผลิตกล้วยไข่		
ไม่ใช้	42	48.8
ใช้	44	51.2

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะการผลิตและการตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกร

ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการผลิตและการตลาดกล้วยไข่ใน จังหวัดกำแพงเพชร ได้เก็บข้อมูลปัญหาในการผลิตและการตลาดของเกษตรกรในด้านต่าง ๆ ได้แก่ พื้นที่ปลูก การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ด้านการตลาด และ

ข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้ปลูกกล้วยไข่ โดยแบ่งเป็น “ไม่มีปัญหา” กับ “มีปัญหา” ซึ่งมีปัญหาแบ่งตามระดับของปัญหา ได้แก่ มีปัญหามาก มีปัญหปานกลาง และมีปัญหาน้อย นำมาเทียบค่าเฉลี่ย ดังนี้

เกณฑ์การประเมินระดับปัญหา/ข้อเสนอแนะ กำหนดไว้ดังนี้

1.00 – 1.66	แปลว่า มีปัญหา/ข้อเสนอแนะน้อย	ระดับเท่ากับ	1
1.67 – 2.33	แปลว่า มีปัญหา/ข้อเสนอแนะปานกลาง	ระดับเท่ากับ	2
2.34 – 3.00	แปลว่า มีปัญหา/ข้อเสนอแนะมาก	ระดับเท่ากับ	3

4.1 ปัญหาการผลิตและการตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นข้อมูลปัญหาการผลิตและการตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร สามารถจัดกลุ่มตามระดับปัญหาด้านการผลิต 16 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการผลิตกล้วยไข่ ในระดับมาก 1 ประเด็น ระดับปานกลาง 13 ประเด็น ระดับน้อย 2 ประเด็น และปัญหาด้านการตลาด 6 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านการตลาดในระดับปานกลาง 4 ประเด็น และระดับน้อย 2 ประเด็น ดังนี้ (ตามตารางที่ 4.23-4.24)

4.1.1 ปัญหาด้านการผลิตกล้วยไข่ของเกษตรกร

1) สภาพพื้นที่ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 73.3 ไม่มีปัญหาด้านพื้นที่ปลูก ส่วนเกษตรกรร้อยละ 17.8 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 7.0 มีปัญหาในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.74 มีปัญหาในระดับปานกลาง

2) ความอุดมสมบูรณ์ของดิน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 66.3 ไม่มีปัญหาด้านความอุดมสมบูรณ์ของดิน ส่วนเกษตรกรร้อยละ 26.7 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 3.5 เท่ากันระหว่างมีปัญหามากกับมีปัญหาน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 มีปัญหาในระดับปานกลาง

3) หน่อพันธุ์ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 76.7 ไม่มีปัญหาด้านหน่อพันธุ์ที่ใช้ในการปลูก ส่วนเกษตรกรร้อยละ 14.4 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 5.8 มีปัญหาในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.75 มีปัญหาในระดับปานกลาง

4) แรงงาน พบว่า เกษตรกรร้อยละ 66.3 ไม่มีปัญหาด้านแรงงานในการปลูกกล้วยไข่ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 17.4 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 14.0 มีปัญหาในระดับน้อย ร้อยละ 2.3 มีปัญหาในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.66 มีปัญหาในระดับน้อย

5) การตัดแต่งหน่อ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 90.7 ไม่มีปัญหาด้านการตัดแต่งหน่อกล้วยไข่ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 4.7 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 3.5 มีปัญหาในระดับมาก ร้อยละ 1.2 มีปัญหาในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 มีปัญหาในระดับปานกลาง

6) การใช้ปุ๋ยเคมี พบว่า เกษตรกรร้อยละ 70.9 ไม่มีปัญหาการใช้ปุ๋ยเคมีในแปลงกล้วยไข่ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 22.1 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 4.7 มีปัญหาในระดับน้อย ร้อยละ 2.3 มีปัญหาในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.92 มีปัญหาในระดับปานกลาง

7) การให้น้ำ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 76.7 ไม่มีปัญหาการให้น้ำในแปลงกล้วยไข่ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 17.4 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 3.5 มีปัญหาในระดับมาก ร้อยละ 2.3 มีปัญหาในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.05 มีปัญหาในระดับปานกลาง

8) ต้นกล้วยหักล้ม พบว่า เกษตรกรร้อยละ 8.1 ไม่มีปัญหาต้นกล้วยหักล้ม ส่วนเกษตรกรร้อยละ 61.6 มีปัญหาในระดับมาก ร้อยละ 27.9 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 2.3 มีปัญหาในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65 มีปัญหาในระดับมาก

9) โรค แผลง ศัตรูกล้วยไข่ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 40.7 ไม่มีปัญหาด้านโรคแผลง ศัตรูกล้วยไข่ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 30.2 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 20.9 มีปัญหาในระดับมาก ร้อยละ 8.1 มีปัญหาในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.78 มีปัญหาในระดับปานกลาง

10) การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูกล้วยไข่ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 52.3 ไม่มีปัญหาการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูกล้วยไข่ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 30.2 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 15.1 มีปัญหาในระดับน้อย ร้อยละ 2.3 มีปัญหาในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.73 มีปัญหาในระดับปานกลาง

11) การห่อเครือกล้วยไข่ พบว่า เกษตรกรร้อยละ 81.4 ไม่มีปัญหาการห่อเครือกล้วยไข่ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 10.5 มีปัญหาในระดับน้อย ร้อยละ 8.1 มีปัญหาในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.44 มีปัญหาในระดับน้อย

12) เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์การผลิต พบว่า เกษตรกรร้อยละ 82.6 ไม่มีปัญหาด้านเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์การผลิต ส่วนเกษตรกรร้อยละ 11.6 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 5.8 มีปัญหาในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 มีปัญหาในระดับปานกลาง

13) การเก็บเกี่ยว พบว่า เกษตรกรร้อยละ 89.5 ไม่มีปัญหาด้านการเก็บเกี่ยวผลิตผล ส่วนเกษตรกรร้อยละ 7.0 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 3.5 มีปัญหาในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 มีปัญหาในระดับปานกลาง

14) การขนย้ายผลิตผล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 75.6 ไม่มีปัญหาการขนย้ายผลิตผลกล้วยไข่ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 15.1 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 4.7 เท่ากันระหว่าง มีปัญหาในระดับน้อย กับมีปัญหาในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 มีปัญหาในระดับปานกลาง

15) การคัดเกรด พบว่า เกษตรกรร้อยละ 75.6 ไม่มีปัญหาการคัดเกรดผลิตผลกล้วยไข่ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 16.3 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 5.8 มีปัญหาในระดับน้อย ร้อยละ 2.3 มีปัญหาในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.86 มีปัญหาในระดับปานกลาง

16) คุณภาพของผลิตผล พบว่า เกษตรกรร้อยละ 66.3 ไม่มีปัญหาด้านคุณภาพของผลิตผล ส่วนเกษตรกรร้อยละ 24.4 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 7.0 มีปัญหาในระดับน้อย ร้อยละ 2.3 มีปัญหาในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.86 มีปัญหาในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.24 ปัญหาด้านการผลิตกล้วยไข่ของเกษตรกร

n = 86

หัวข้อปัญหา	ไม่มี ปัญหา	ค่าความถี่ของปัญหา			$\bar{X}$	S.D .	ความ หมาย
		มาก	ปานกลาง	น้อย			
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
พื้นที่ปลูก							
สภาพพื้นที่ปลูก	63	0	17	6	1.74	0.45	มีปัญหา ปานกลาง
	(73.3)	(0.0)	(19.8)	(7.0)			
ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	57	3	23	3	2.00	0.46	มีปัญหา ปานกลาง
	(66.3)	(3.5)	(26.7)	(3.5)			
การปลูก							
หน่อพันธุ์	66	0	15	5	1.75	0.44	มีปัญหา ปานกลาง
	(76.7)	(0.0)	(17.4)	(5.8)			
แรงงาน	57	2	15	12	1.66	0.61	มีปัญหา น้อย
	(66.3)	(2.3)	(17.4)	(14.0)			
การดูแลรักษา							
การตัดแต่งหน่อ	78	3	4	1	2.25	0.71	มีปัญหา ปานกลาง
	(90.7)	(3.5)	(4.7)	(1.2)			
การใช้ปุ๋ยเคมี	61	2	19	4	1.92	0.49	มีปัญหา ปานกลาง
	(70.9)	(2.3)	(22.1)	(4.7)			
การให้น้ำ	66	3	15	2	2.05	0.51	มีปัญหา ปานกลาง
	(76.7)	(3.5)	(17.4)	(2.3)			

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

n = 86

หัวข้อปัญหา	ไม่มี ปัญหา	ค่าความถี่ของปัญหา			$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
		มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)			
ต้นกล้วยหักล้ม	7 (8.1)	53 (61.1)	24 (27.9)	2 (2.3)	2.65	0.53	มีปัญหา มาก
โรคแมลงศัตรูกล้วยไข่	35 (40.7)	7 (8.1)	26 (30.2)	18 (20.9)	1.78	0.67	มีปัญหา ปานกลาง
การใช้สารเคมีป้องกัน- กำจัดโรคและแมลง	45 (52.3)	2 (2.3)	26 (30.2)	13 (15.1)	1.73	0.55	มีปัญหา ปานกลาง
การห่อผลกล้วยไข่	70 (81.4)	0 (0.0)	7 (8.1)	9 (10.5)	1.44	0.51	มีปัญหา น้อย
เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์- การผลิต	71 (82.6)	0 (0.0)	10 (11.6)	5 (5.8)	1.67	0.49	มีปัญหา ปานกลาง
การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว							
การเก็บเกี่ยว	77 (89.5)	0 (0.0)	6 (7.0)	3 (3.5)	1.67	0.50	มีปัญหา ปานกลาง
การขนย้ายผลิตผล	65 (75.6)	4 (4.7)	13 (15.1)	4 (4.7)	2.00	0.63	มีปัญหา ปานกลาง
การคัดเกรด	65 (75.6)	2 (2.3)	14 (16.3)	5 (5.8)	1.86	0.57	มีปัญหา ปานกลาง
คุณภาพของผลิตผล	57 (66.3)	2 (2.3)	21 (24.4)	6 (6.7)	1.86	0.52	มีปัญหา ปานกลาง

4.1.2 ปัญหาด้านการตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกร

1) ความแน่นอนของตลาด พบว่า เกษตรกรร้อยละ 64.0 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับความแน่นอนของตลาด ส่วนเกษตรกรร้อยละ 22.1 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 9.3 มีปัญหาในระดับมาก ร้อยละ 4.7 มีปัญหาในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.13 มีปัญหาในระดับปานกลาง

2) **ราคากล้วยไข่** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 61.6 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับราคากล้วยไข่ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 20.9 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 12.8 มีปัญหาในระดับมาก ร้อยละ 4.7 มีปัญหาในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.21 มีปัญหาในระดับปานกลาง

3) **แหล่งรับซื้อผลิตผล** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 77.9 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับแหล่งรับซื้อผลิตผล ส่วนเกษตรกรร้อยละ 11.6 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 9.3 มีปัญหาในระดับน้อย ร้อยละ 1.2 มีปัญหาในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 มีปัญหาในระดับน้อย

4) **การขนส่งผลิตผล** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 77.9 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการขนส่งผลิตผล ส่วนเกษตรกรร้อยละ 11.6 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 9.3 มีปัญหาในระดับน้อย ร้อยละ 1.2 มีปัญหาในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 มีปัญหาในระดับน้อย

5) **ข้อมูลด้านการตลาด** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 68.6 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลด้านการตลาด ส่วนเกษตรกรร้อยละ 19.8 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 8.1 มีปัญหาในระดับน้อย ร้อยละ 3.5 มีปัญหาในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.85 มีปัญหาในระดับปานกลาง

6) **การรวมกลุ่ม/เครือข่าย** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 61.6 ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม/เครือข่ายในการจำหน่ายผลิตผลกล้วยไข่ ส่วนเกษตรกรร้อยละ 17.4 มีปัญหาในระดับปานกลาง ร้อยละ 9.3 มีปัญหาในระดับน้อย ร้อยละ 2.3 มีปัญหาในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 มีปัญหาในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.25 ปัญหาด้านการตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกร

หัวข้อปัญหา	ค่าความถี่ของปัญหา				$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	ไม่มีปัญหา	มาก	ปานกลาง	น้อย			
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
ความแน่นอนของตลาด	55 (64.0)	8 (9.3)	19 (22.1)	4 (4.7)	2.13	0.62	มีปัญห ปานกลาง
ราคากล้วยไข่	53 (61.6)	11 (12.8)	18 (20.9)	4 (4.7)	2.21	0.65	มีปัญห ปานกลาง
แหล่งรับซื้อ	67 (77.9)	1 (1.2)	10 (11.6)	8 (9.3)	1.63	0.60	มีปัญห น้อย
การขนส่งผลิตผล	67 (77.9)	1 (1.2)	10 (11.6)	8 (9.3)	1.63	0.60	มีปัญห น้อย

n = 86

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

n = 86

หัวข้อปัญหา	ไม่มี ปัญหา	ค่าความถี่ของปัญหา			$\bar{X}$	S.D.	ความ หมาย
		มาก จำนวน (ร้อยละ)	ปานกลาง จำนวน (ร้อยละ)	น้อย จำนวน (ร้อยละ)			
ข้อมูลด้านการตลาด	59 (68.6)	3 (3.5)	17 (19.8)	7 (8.1)	1.85	0.60	มีปัญหา ปานกลาง
การรวมกลุ่ม/เครือข่าย	61 (70.9)	2 (2.3)	15 (17.4)	8 (9.3)	1.76	0.86	มีปัญหา ปานกลาง

4.2 ข้อเสนอแนะการผลิตและการตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นข้อมูลข้อเสนอแนะการผลิตและการตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกรในจังหวัดกำแพงเพชร สามารถจัดกลุ่มตามข้อเสนอแนะ 6 ประเด็น พบว่า เกษตรกรมีข้อเสนอแนะอยู่ในระดับมาก 3 ประเด็น และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ประเด็น รายละเอียดดังนี้ (ตามตารางที่ 4.25)

4.2.1 การผลิตให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย พบว่าเกษตรกรร้อยละ 51.2 ให้ความสำคัญในระดับมาก ร้อยละ 37.2 ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ร้อยละ 11.6 ให้ความสำคัญในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 ให้ความสำคัญในระดับมาก

4.2.2 การผลิตและใช้ฉุนอินทรีย์ชีวภาพในการควบคุมโรคและแมลง พบว่าเกษตรกรร้อยละ 47.7 ให้ความสำคัญในระดับมาก ร้อยละ 38.4 ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ร้อยละ 14.0 ให้ความสำคัญในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 ให้ความสำคัญในระดับมาก

4.2.3 การใช้เทคโนโลยีการผลิตเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิต พบว่าเกษตรกรร้อยละ 59.3 ให้ความสำคัญในระดับมาก ร้อยละ 30.2 ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ร้อยละ 10.5 ให้ความสำคัญในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 ให้ความสำคัญในระดับมาก

4.2.4 การใช้เทคโนโลยีการเก็บรักษาและแปรรูป พบว่าเกษตรกรร้อยละ 38.4 ให้ความสำคัญในระดับน้อย ร้อยละ 34.9 ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ร้อยละ 26.7 ให้ความสำคัญในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

4.2.5 การใช้บรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมในการขนส่ง พบว่าเกษตรกรร้อยละ 48.8 ให้ความสำคัญในระดับน้อย ร้อยละ 29.1 ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ร้อยละ 22.1 ให้ความสำคัญในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.73 ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

4.2.6 ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตเพื่อการส่งออก พบว่าเกษตรกรร้อยละ 37.2

เท่ากันระหว่างให้ความสำคัญในระดับมากกับให้ความสำคัญในระดับน้อย และร้อยละ 25.6 ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.26 ข้อเสนอแนะการผลิตและการตลาดกล้วยไข่ของเกษตรกร

n = 86

ประเด็นข้อเสนอแนะ	ค่าความถี่ของความสำคัญ			$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
การผลิตให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย	4 (51.2)	32 (37.2)	10 (11.6)	2.40	0.69	มาก
การผลิตและใช้จุลินทรีย์ชีวภาพในการควบคุมโรคแมลง	41 (47.7)	33 (38.4)	12 (14.0)	2.34	0.71	มาก
การใช้เทคโนโลยีการผลิตเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิต	52 (59.3)	26 (30.2)	9 (10.5)	2.49	0.68	มาก
การใช้เทคโนโลยีการเก็บรักษาและแปรรูป	23 (26.7)	30 (34.9)	33 (38.4)	1.88	0.80	ปานกลาง
การใช้บรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมในการขนส่ง	19 (22.1)	25 (29.1)	42 (48.8)	1.73	0.80	ปานกลาง
ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตเพื่อการส่งออก	32 (37.2)	22 (25.6)	32 (37.2)	2.00	0.87	ปานกลาง